

ROČENKA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ÚSTECKÉHO KRAJE

Ústecký kraj

2014

1	Úvodní slovo	3
2	Základní informace o území	5
3	Horninové prostředí	8
4	Příroda a krajina	10
5	Zemědělství, lesní hospodářství, myslivost, rybářství	14
5.1	Zemědělství	15
5.2	Lesní hospodářství	18
5.3	Myslivost	20
5.4	Rybářství	22
6	Voda	24
7	Ovzduší	32
8	Odpady, prevence závažných havárií	42
8.1	Odpady	43
8.2	Prevence závažných havárií	46
9	Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta, dotace	48
9.1	Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta	49
9.2	Dotace	51
10	Projekty	52

Barva na titulní straně (Radiant Orchid) – celosvětově vyhlášená barva pro rok 2014

Fotografie na titulní straně: Koniklec otevřený na Holém vrchu u Kundratic. Foto: Jiří Svoboda
Fotografie na zadní straně obálky: Ocún jesenní na Babinských loukách. Foto: Jiří Svoboda

Úvodní slovo hejtmana Ústeckého kraje Oldřicha Bubeníčka

Vážení čtenáři,

Ústecký kraj rok od roku dokazuje, že systematickou technickou prací, ale i osvětou a péčí o přírodu lze dosáhnout výrazného zlepšení kvality životního prostředí. Oblast péče životního prostředí je trvale jednou z priorit kraje. Ještě v nedávné minulosti ovlivňoval kvalitu ovzduší v Ústeckém kraji těžký průmysl a těžba uhlí. Dnes díky environmentální legislativě a součinnosti krajského úřadu ve vztahu k zásadám o ochraně ovzduší se nám daří zlepšovat jeho kvalitu, o čemž je veřejnost pravidelně informována. Na webových stránkách kraje například najdete informaci o aktuálním stavu kvality ovzduší. Soustavně se též zlepšuje čistota vod.

Znečištění ovzduší, a to hlavně ve velkých městech kraje, ovlivňuje stále doprava. Ústecký kraj proto podporuje ekologickou hromadnou dopravu i projekt elektromobility, který si pomocí vznikajících dobíjecích stanic razí cestu už i v našem regionu.

Každý občan může přispět ke zlepšování životního prostředí i tím, že bude třídit odpad v domácnosti. Ústecký kraj má zpracovanou strategii odpadového hospodářství, kde třídění odpadu má své důležité místo. Řada domácností stále používá lokální topeniště – kotle na pevná či plynná paliva. V rámci programu, na kterém se s Ministerstvem životního prostředí ČR a Státním fondem životního prostředí ČR podílí i Ústecký kraj, mohou občané žádat o dotaci na výměnu starého kotle za nový nízkoemisní, který bude ekologičtější ve vztahu k životnímu prostředí.

Rok 2014 byl také spojen s tématem dostavby dálnice D8, která je jedinou dálnicí v ČR přímo protínající chráněnou krajinnou oblast, a jejíž dokončení zkomplikoval sesuv v červnu 2013. Její dostavba patří mezi hlavní priority kraje a její dokončení se plánuje na konec roku 2016.

Jsme součástí přírody, která představuje složitý systém. Lidská činnost však může tento systém necitlivě zasáhnout. Proto by měl každý přírodu chránit a mít ji v úctě. Na následujících stranách, které pro vás připravili odborníci z odboru životního prostředí, vám budou představeny důležité mezníky roku 2014 z oblasti životního prostředí v Ústeckém kraji.

Oldřich Bubeníček
hejtman Ústeckého kraje

Úvodní slovo radního Ústeckého kraje Arno Fišery

Vážení čtenáři,

tak jako v předchozích dvanácti letech, i letos máme možnost seznámit se prostřednictvím této ročenky se stavem životního prostředí v Ústeckém kraji, a to i v kontextu jeho dlouhodobého časového vývoje. Jsem rád, že i loňský rok potvrdil pro území kraje dosavadní, převážně příznivé trendy v kvalitě jednotlivých složek životního prostředí, a přeji vám, abyste v nové ročence našli všechny potřebné informace.

Kvalita životního prostředí bude pro Ústecký kraj vždy jednou ze stěžejních otázek veřejného života a jeho postupné zlepšování bylo vždy jedním z hlavních cílů, které si samospráva Ústeckého kraje ve své práci kladla – bez ohledu na volební období i na politickou příslušnost. Při listování novou ročenkou můžete posoudit, do jaké míry se dařilo a daří tento cíl plnit nejen jí, ale i městům a obcím, průmyslovým závodům, farmářům, lesníkům či vodohospodářům – prostě všem, kteří se plnění tohoto úkolu často s velkým osobním nasazením věnují, ať už v zaměstnání nebo ve svém volném čase.

Za rok 2014 by bylo možné připomenout mnoho příkladů takových aktivit a bylo by jistě nespravedlivé omezovat se přitom pouze na přínos, kterým k výsledku přispěla samotná krajská samospráva nebo jednotlivá zařízení kraje. Přesto bych se v této souvislosti rád zmínil alespoň o zavedení systému integrované veřejné dopravy spojeném s masivní modernizací vozového parku, díky níž může být dopravní obslužnost v Ústeckém kraji zajišťována autobusy, z nichž 241 splňuje bez výhrad evropskou emisní normu EURO VI, nebo o výměně 919 ekologicky zastaralých kotlů na uhlí v rámci společného dotačního programu Ústeckého kraje a Ministerstva životního prostředí ČR. Zajisté i tyto aktivity mohly přispět k tomu, že po celý rok 2014 nebyly v Ústeckém kraji splněny podmínky pro vyhlášení smogové situace na žádné ze stanic smogového regulačního a varovného systému.

Věřím, že vám nová Ročenka životního prostředí Ústeckého kraje bude k užitku a že může být dobrou inspirací pro pokračující úsilí o zlepšování života v našem krásném společném domově.

Arno Fišera

*člen Rady Ústeckého kraje,
oblast životní prostředí, zemědělství a venkov*

Základní informace o území

Ústecký kraj se nachází na severozápadě České republiky. Spolu s Karlovarským krajem tvoří územní celek CZ – NUTS 2 Severozápad. Jeho severozápadní hranice je zároveň státní hranicí se Spolkovou republikou Německo a jeho spolkovou zemí Sasko.

Charakter kraje: příhraniční

Úmoří: Balt, Severní moře

Pohoří: Krušné hory, Lužické hory, Labské pískovce

Nejvýznamnější vodní tok: Labe

Lokalizace Ústeckého kraje v rámci Evropy a České republiky.

Administrativní členění kraje, obyvatelstvo

Obyvatelstvo: 823 972 (1. 1. 2015)

Rozloha kraje: 5 335 km² (533 500 ha)

Hustota zalidnění: 154 obyvatel/km²

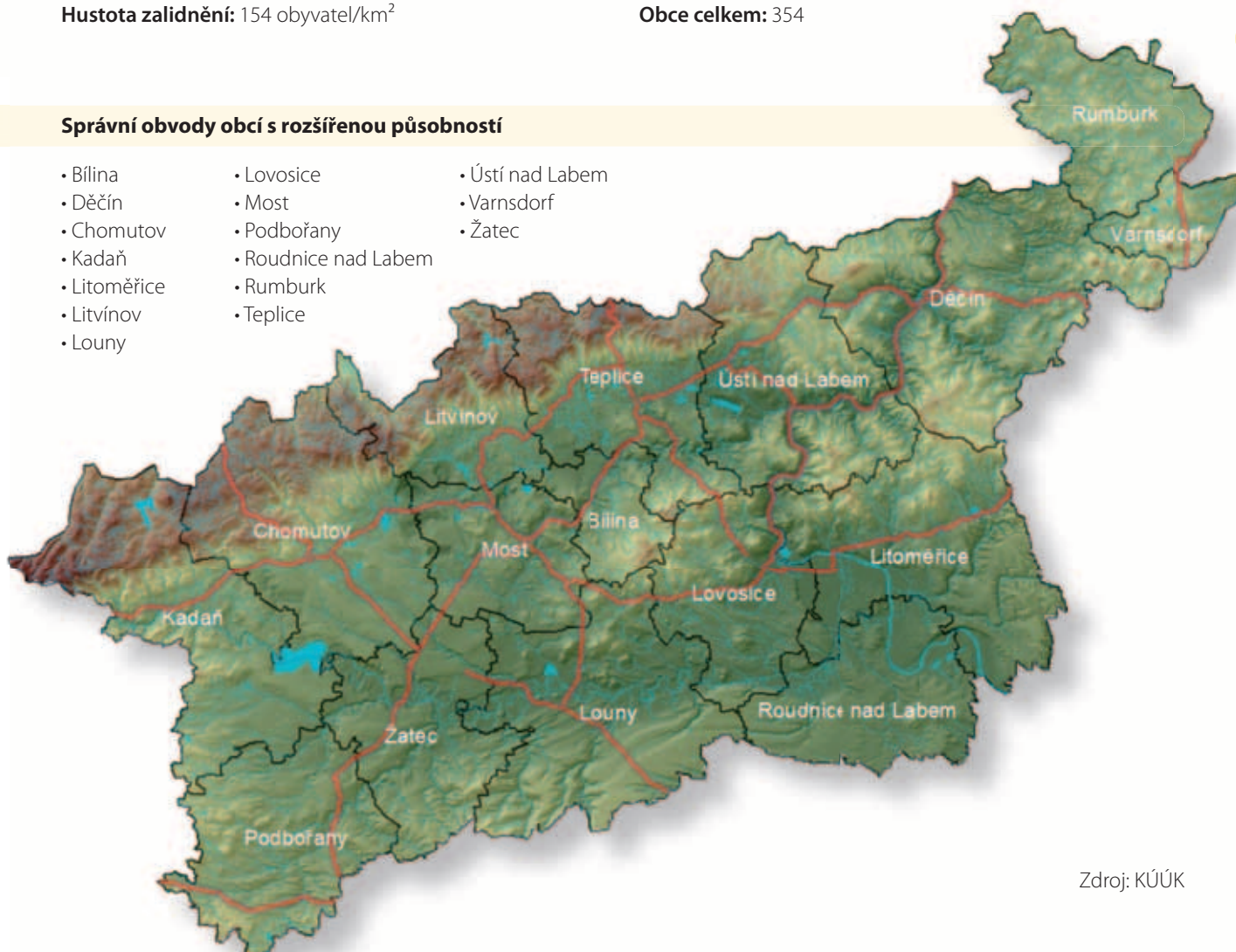
Okresů: 7

Obce s rozšířenou působností: 16

Obce celkem: 354

Správní obvody obcí s rozšířenou působností

- Bílina
- Děčín
- Chomutov
- Kadaň
- Litoměřice
- Litvínov
- Louny
- Lovosice
- Most
- Podbořany
- Roudnice nad Labem
- Rumburk
- Teplice
- Ústí nad Labem
- Varnsdorf
- Žatec

Zdroj: KÚÚK

2 ZÁKLADNÍ INFORMACE O ÚZEMÍ

Region lze rozdělit přibližně na 3 oblasti, které se od sebe navzájem významně liší. Oblast s vysoce rozvinutým průmyslem je soustředěna zejména na úpatí Krušných hor (okresy Chomutov, Most, Teplice, částečně Ústí nad Labem). Mezi významná průmyslová odvětví v této oblasti patří energetika, těžba uhlí, strojírenství, chemický a sklářský průmysl.

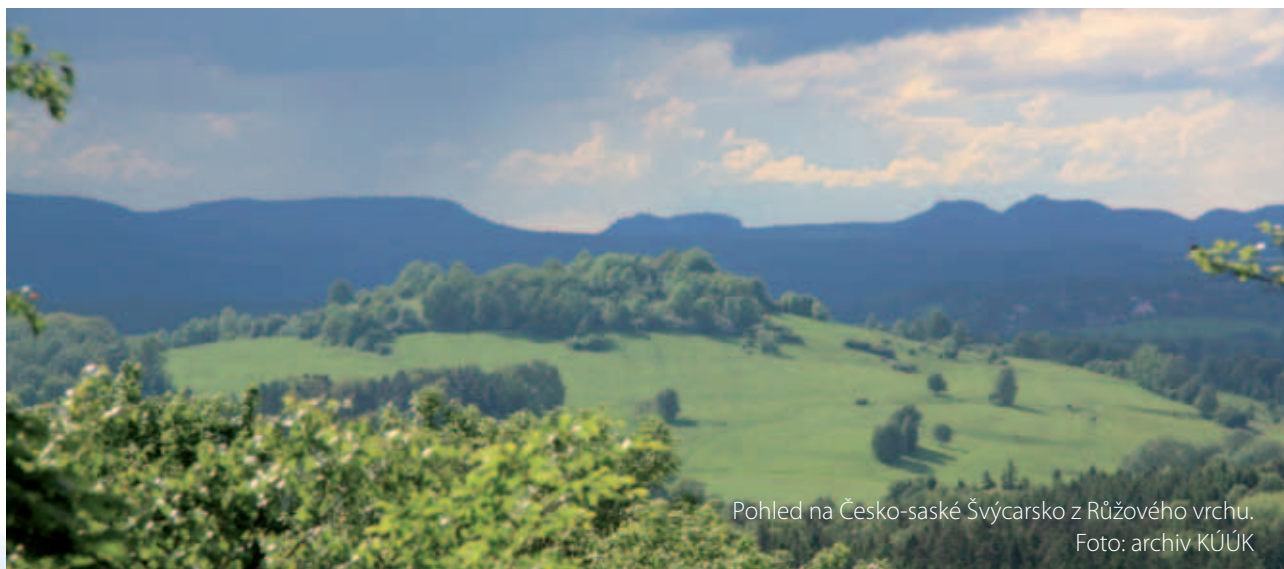
Pohled na hnědouhelnou pánev.
Foto: archiv KÚÚK

Další oblast je převážně zemědělská. Litoměřicko a Lounsko jsou důležité svou produkcí chmele, vína, ovoce a zeleniny.

Žatecké chmelnice.
Foto: archiv KÚÚK

Na Děčínsku je soustředěno zejména lehké strojírenství a zpracovatelský průmysl. Tato oblast, spolu se Šluknovským výběžkem, slouží, díky svým přírodním zdrojům, především k rozvoji turismu.

Pohled na Česko-saské Švýcarsko z Růžového vrchu.
Foto: archiv KÚÚK

Kamenné bochníky u Konojed.
Foto: Jiří Svoboda

Skalní město v Tisé.
Foto: Jiří Svoboda

Podzimní soutěšky v Hřensku.
Foto: Jiří Svoboda

Regionální „nej“

- Nejnižší položený bod** – Hřensko, okres Děčín 115 m n. m.
- Nejvýše položený bod** – Klínovec, okres Chomutov 1244 m n. m.
- Největší obec** – Ústí nad Labem – 93 409 obyvatel (k 1. 1. 2015)
- Nejmenší obec** – Staňkovice, okr. Litoměřice – 50 obyvatel (k 31. 12. 2014)
- Nejdelsí řeka** – Labe, 100 km na území Ústeckého kraje, 370 km na území ČR
- Největší plocha povodí** – Labe, 51 394 km²
- Největší přehradní nádrž** – Nechanice (plocha 1338 ha)
- Největší CHKO** – České středohoří (plocha 1063,17 km²)
- Největší národní park** – České Švýcarsko (plocha 79,23 km²)
- Největší plocha určená k rekultivaci v rámci ČR** (cca 3859 ha)

Porta Bohemica – Brána Čech.
Foto: Jiří Svoboda

3 HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

8

Skála Samotář na Sluneční stráni.
Foto: Jiří Svoboda

Horninové prostředí Ústeckého kraje je vlivem velmi dlouhého a pestrého geologického vývoje území výjimečně bohaté na horniny různých typů a stáří. Mezi nejvýznamnější patří rozsáhlá ložiska hnědého uhlí nacházející se v Mostecké pánvi.

Produkcí hnědého uhlí zajišťují v Ústeckém kraji tři těžební společnosti. V současnosti největším na trhu v produkci hnědého uhlí v Ústeckém kraji jsou **Severočeské doly, a.s.** (SD), které jsou součástí skupiny ČEZ a provozují dva doły. Prvním dolem je Důl Nástup, který produkuje pouze energetické uhlí, zejména pro tři okolní elektrárny ČEZ a Teplárnu Komořany. Dvě z elektráren, které tato lokalita zásobuje (Tušimice a Pruněřov 2) zařadil ČEZ do programu komplexní obnovy. Ta již byla ukončena v Tušimicích a dosud probíhá v Pruněřově. Díky tomu se těžba uhlí snížila a uhlí z Nástupu je dodáváno i do dalších výroben energie. Druhým dolem je Důl Bílina, produkující ze dvou třetin energetické uhlí, z jedné třetiny uhlí tříděné a hruboprachy. Díky této struktuře produkce má Důl Bílina nejrozsáhlejší portfolio spotřebitelů. Hnědé uhlí z Bíliny je mj. dodáváno do elektrárny Ledvice, kde se dokončuje výstavba nového bloku 660 MW, s nadkritickými parametry páry. Aktuální produkce společnosti SD hnědého uhlí za rok 2014 činila 21,7 mil. tun.

Druhou společností je **Vršanská uhelná, a.s.** (VUAS), produkující energetické uhlí, dominantně pro elektrárnu ČEZ v Počeradech. Produkce společnosti VUAS činila za rok 2014 6,5 mil. tun.

Třetí společností je **Severní energetická, a.s.** (SE), produkující, stejně jako důl Bílina, kompletní sortiment hnědého uhlí. Společnost v roce 2013 koupila od ČEZ elektrárnu Chvaletice, do níž dodává 60% své produkce. Významným produktem SE je také tříděné uhlí, které je určeno pro ma-loodběratele. V roce 2014 pokračovaly rekultivační práce v souladu s báňskou dokumentací a na základě platných

Dobývací prostor – Lom Bílina.
Foto: archiv KÚÚK

rozhodnutí na těchto lokalitách lomu ČSA: boční svahy, vnitřní výsypka, výsypka Obránců míru, Růžodolská výsypka. Zahlazování probíhá i v území hlubinné těžby dolu Centrum. Významným projektem ve správě SE je úprava území rozlehlé vnější výsypky lomu ČSA – Růžodolské výsypky (760 ha), jejíž rekultivace byla řešena s cílem využití pro příměstské rekreační zázemí města Litvínova. Množství ploch na této výsypce je navraceno k lesnímu užívání. Celková produkce SE byla z těchto tří společností nejnižší a činila za minulý rok 3,8 mil. tun.

Celková roční produkce těchto tří společností, ze všech jejich těžebních lokalit činila 31,9 mil. tun za rok 2014. Oproti roku 2013 došlo k snížení produkce o 2,1 mil. tun.

Celkový přehled o těžbě a zásobách nerostných surovin je soustavně zpracováván a zveřejňován Českou geologickou službou v Surovinovém informačním systému

(<http://www.geology.cz/extranet/sgs/nerostne-suroviny/surovinovy-informacni-system>)

a v publikaci Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny

(<http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje>).

Dobývací prostor – Lom Bílina.
Foto: archiv KÚÚK

4 PŘÍRODA A KRAJINA

10

Skupina mohutných památných dubů na úpatí Plešivce
u kaple sv. Jana Křtitele ze 17. století.
Foto: Jiří Svoboda

V oblasti ochrany přírody je stěžejním právním předpisem zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Územní systém ekologické stability

Územní systém ekologické stability (ÚSES) má zajistit dlouhodobé zachování a rozmnožování planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů i v kulturní, intenzivně obhospodařované krajině. Zároveň skladebné prvky ÚSES příznivě působí na své okolí, přispívají ke zmírnění vodní i větrné eroze, k zadržování vody v krajině a úpravě mikroklimatu. ÚSES je tvořen biocentry a biokoridory, které umožňují migraci a vzájemnou komunikaci organismů. Prvky ÚSES se vymezují v územně plánovací dokumentaci obcí jako plochy s omezenou možností zástavby, jejich stabilizační funkce v krajině nesmí být omezena. Prvky ÚSES se podle významu dělí na lokální, regionální a nadregionální. Regionální prvky ÚSES jsou obsaženy v Zásadách územního rozvoje Ústeckého kraje, které nabýly účinnosti dne 20. 10. 2011. Zásady územního rozvoje jsou k dispozici na webových stránkách www.kr-ustecky.cz v sekci rozvoj kraje. Nadregionální prvky ÚSES spravuje Ministerstvo životního prostředí. Na území Ústeckého kraje je celkem 192 regionálních biocenter, 112 regionálních biokoridorů, 13 nadregionálních biocenter a 28 nadregionálních biokoridorů.

Významné krajinné prvky

Významné krajinné prvky jsou chráněny před poškozováním a ničením. Ze zákona jsou významnými krajinnými prvky všechny lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Jako významné krajinné prvky je možné registrovat i další části krajiny, které utvářejí její typický vzhled a přispívají k její

Zkamenělý Ouřada u Staňkovic.
Foto: Jiří Svoboda

Podzim v Českém Švýcarsku.
Foto: Jiří Svoboda

stabilitě. Nejčastěji to bývají horské a podmáčené louky nebo naopak suché výslunné stráně, skalní výchozy, tůňky, lokality výskytu ohrožených rostlin nebo živočichů. Významným krajinným prvkem se mohou stát například i historické zahrady a parky. Významné krajinné prvky registrují pověřené obecní úřady, mezi které na území Ústeckého kraje patří Klášterec nad Ohří, Chomutov, Jirkov, Kadaň, Litvínov, Most, Duchcov, Bílina, Teplice, Krupka, Ústí nad Labem, Velké Březno, Libouchec, Děčín, Benešov nad Ploučnicí, Česká Kamenice, Šluknov, Rumburk, Varnsdorf, Úštěk, Štětí, Litoměřice, Roudnice nad Labem, Lovosice, Libochovice, Louny, Žatec, Postoloprty a Podbořany. Registraci významných krajinných prvků provádějí pověřené obecní úřady.

Krajinný ráz, přírodní parky

Soubor přírodních, kulturních a historických charakteristik, které jsou typické pro určité místo nebo oblast, určují krajinný ráz. Pro ochranu území s jedinečnými estetickými nebo přírodními hodnotami krajiny může být vyhlášen přírodní park. Na území Ústeckého kraje se nachází 7 přírodních parků: Doupovská pahorkatina, Údolí Pruněvovského potoka, Východní Krušné hory, Džbán, Dolní Poohří, Bezručovo údolí a Loučenská hornatina. Přírodní parky zabírají přes 57 tisíc hektarů, tj. téměř 11 % celkové rozlohy Ústeckého kraje.

Zvláště chráněná území

Přírodovědecky nebo esteticky významná nebo jedinečná území je možné vyhlásit za zvláště chráněná. Rozlišujeme 6 kategorií chráněných území podle jejich významu: národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. Všechna chráněná území jsou evidována v Ústředním seznamu ochrany přírody, který je v digitální podobě dostupný z webových stránek <http://drusop.nature.cz>. Ústřední seznam obsahuje také stěžejní dokumenty k chráněným územím – vyhlásovací předpis a plán péče.

Na území Ústeckého kraje jsou zastoupena chráněná území všech kategorií – 1 národní park (České Švýcarsko), 4 chráněné krajinné oblasti (České středohoří, Labské pískovce, z okolních krajů sem pak zasahují Lužické hory a Kokořínsko), jejich celková rozloha činí 140 tis. ha. V Ústeckém kraji bylo k 31. 12. 2014 evidováno 12 národních přírodních rezervací, 13 národních přírodních památek, 56 přírodních rezervací a 92 přírodních památek, které zabírají dohromady plochu 8,5 tis. ha.

V roce 2014 probíhaly přípravy k vyhlášení nových zvláště chráněných území: přírodních památek Svatý kopeček u Kadaň, Pastviště u Okounova, Lína u Vrbičky a Vrbina u Nové vsi. Jejich vyhlášení se předpokládá v roce 2015. Dále byly zahájeny přírodovědné průzkumy v oblasti Doupovských hor, Klínoveckého a Východního Krušnohoří za účelem identifikace dalších lokalit, které by bylo vhodné vyhlásit za zvláště chráněné k zajištění dostatečné ochrany pro evropsky významné lokality soustavy Natura 2000.

Střevíčník pantoflíček na Bílých stráních.
Foto: Jiří Svoboda

Management – péče o cenné lokality

Některá cenná přírodní stanoviště nebo zvláště chráněné druhy potřebují pro své zachování a přežití pravidelnou péči. Zejména to jsou stanoviště bývalých luk, výslunných strání a historických obecních pastvin, které byly v dřívějších dobách často i poměrně intenzivně hospodářsky využívány, sečeny nebo spásány. Postupem času se na nich vytvořila cenná luční či stepní společenstva s bohatým zastoupením chráněných druhů rostlin i živočichů. V druhé polovině 20. století začaly být louky a pastviny využívány příliš intenzivně, zatímco mnohé jiné, u kterých velká svažitost pozemků vylučuje použití strojové techniky, byly naopak opuštěny a postupně zarůstají křovinami a náletem stromů. Bez pravidelné péče z nich chráněné druhy postupně mizí, v zájmu ochrany vzácných druhů rostlin a živočichů je proto péče o takové lokality podporována z veřejných rozpočtů. Nejčastěji se provádí kosení travních porostů, na větších plochách postupně po částech, vyřezávání náletových stromů a křovin a dále pak řízená pastva smíšeným stádem ovcí a koz. V roce 2014 Ústecký kraj zajistil péči cca o 31 lokalit na celkové výměře přibližně 125 ha, na dalších plochách ve své působnosti v rámci Ústeckého kraje zajistila péči AOPK ČR.

Památné stromy

Jednotlivé stromy, jejich skupiny nebo stromořadí, které jsou svým vzrůstem, stářím nebo jinou charakteristikou mimořádně významné, lze vyhlásit jako památné. Ze zákona je zakázáno památné stromy ničit, poškozovat a rušit v přirozeném vývoji. V roce 2014 bylo na území Ústeckého kraje evidováno celkem 410 památných stromů.

Konipas bílý.
Foto: Jiří Svoboda

Památná lípa v Měrunicích.
Foto: Jiří Svoboda

Natura 2000

Soustava chráněných území, známá pod názvem Natura 2000, se skládá z evropsky významných lokalit a ptačích oblastí. Je vytvářena po celé Evropě podle stejných pravidel a jejím cílem je zajistit ochranu pro přírodní stanoviště a druhy rostlin a živočichů, které jsou ohrožené vymizením v celoevropském měřítku. Podkladem pro vyhlásování lokalit Natura 2000 jsou směrnice Evropské komise 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“) a směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů

Jedna z obnovených tůňek pod Milešovkou.
Foto: Jiří Svoboda

a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“). Seznam evropsky významných lokalit v České republice byl naposledy změněn nařízením vlády č. 318/2013 Sb., jeho změna se očekává i v roce 2015.

Na území Ústeckého kraje existovalo k 31. 12. 2014 pět ptačích oblastí a 108 evropsky významných lokalit, z toho ve správě krajského úřadu jsou ty lokality, které se nachází mimo národní parky a chráněné krajinné oblasti, národní přírodní památky a národní přírodní rezervace. Celkem tedy Krajský úřad Ústeckého kraje k 31. 12. 2014 spravoval 53 evropsky významných

lokalit. Podle zákona o ochraně přírody a krajiny jsou evropsky významné lokality chráněny před poškozováním a ničením, postupně jsou na území některých z nich vyhlášovány přírodní rezervace nebo přírodní památky. V roce 2014 probíhala příprava na vyhlášení několika přírodních památek na území evropsky významné lokality Doupovské hory. Průzkumy a práce spojené se zaměřováním a vyznačováním zvláště chráněných území v evropsky významných lokalitách jsou financovány z Operačního programu životní prostředí (OPŽP), v roce 2014 bylo pro tyto účely vynaloženo 2,2 mil. Kč.

Druhová ochrana

Vzácné a mizející druhy rostlin, živočichů a hub jsou chráněny podle § 48 zákona o ochraně přírody a krajiny, a to v jedné ze tří kategorií: ohrožené, silně ohrožené a kriticky ohrožené. Jejich seznam je uveden v příloze vyhlášky č. 395/1992 Sb. Tyto druhy jsou chráněny ve všech svých vývojových stádiích (například i semena rostlin, různá vývojová stadia živočichů, včetně vajec, kulek a dalších klidových stádií). Je zakázáno jakkoli škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, např. je vyrušovat, sbírat či odchyťovat, zraňovat, usmrcovat či přemísťovat. Před poškozením či zničením je chráněn i jejich biotop. V závažných případech je možné povolit výjimku z ochranných podmínek chráněných druhů. V roce 2014 povolil Krajský úřad Ústeckého kraje 99 výjimek.

Třetina z těchto výjimek se týkala ochrany rorýsů a netopýrů, kteří dříve hnízdili ve skalních puklinách nebo stromových dutinách, nyní se kvůli nedostatku přirozených úkrytů ve volné krajině často zabydlují v prasklinách a větracích otvorech budov. Při jejich rekonstrukci a zateplování je třeba případný výskyt těchto chráněných živočichů zohlednit. Situace je ve většině případů snadno řešitelná buď ponecháním průlezů do stávajících hnízdišť, nebo instalací nových hnízdních budek či náhradních úkrytů, přičemž samotnou realizaci prací je nutno plánovat v termínech nekolidujících s hnízděním ptáků či přítomností netopýrů v úkrytech.

Koniklec otevřený na Velkém Hradšti.
Foto: Jiří Svoboda

5

ZEMĚDĚLSTVÍ

LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

MYSLIVOST

RYBÁŘSTVÍ

14

Přírodní rezervaci Čičov u Hořence obklopují obdělávané pozemky.
Foto: Jiří Svoboda

Půda

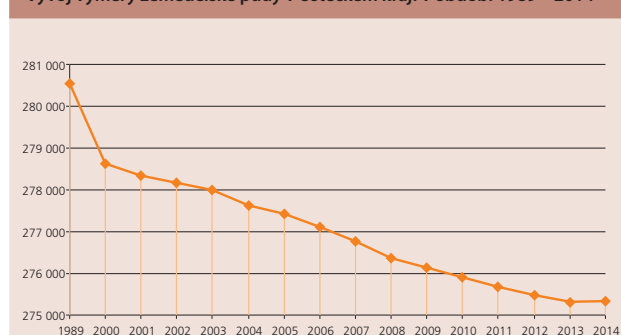
Půda je nejsvrchnější částí zemské kůry, je tvořena minerálními součástmi, odumřelou organickou hmotou i živými organismy. Obsahuje vzduch a vodu, probíhají zde půdotvorné reakce a v neposlední řadě poskytuje prostor pro život v ní i na povrchu.

Výměry vybraných druhů pozemků zemědělské půdy v Ústeckém kraji v období let 2002–2014 podle evidence Katastru nemovitostí

Druh pozemku	Plocha (ha)												
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Orná půda	187 525	187 088	186 800	186 099	185 533	184 428	183 898	183 487	183 046	182 497	181 941	181 629	181 295
Trvalé trvaní porosty	68 770	69 079	69 303	69 681	70 083	70 931	71 186	71 223	71 428	71 835	72 233	72 407	72 581
Ovocné sady	6 468	6 434	6 348	6 242	6 218	6 178	6 116	6 040	6 006	6 020	6 013	6 030	6 006
Zahrady	8 684	8 698	8 724	8 754	8 778	8 803	8 830	8 870	8 903	8 908	8 912	8 913	8 920
Vinice	373	373	373	387	389	389	390	390	391	394	395	396	400
Chmelnice	6 536	6 502	6 466	6 453	6 430	6 387	6 359	6 356	6 363	6 267	6 188	6 115	6 118
Zemědělská půda celkem	278 356	278 174	278 014	277 616	277 431	277 116	276 779	276 367	276 138	275 921	275 682	275 490	275 319

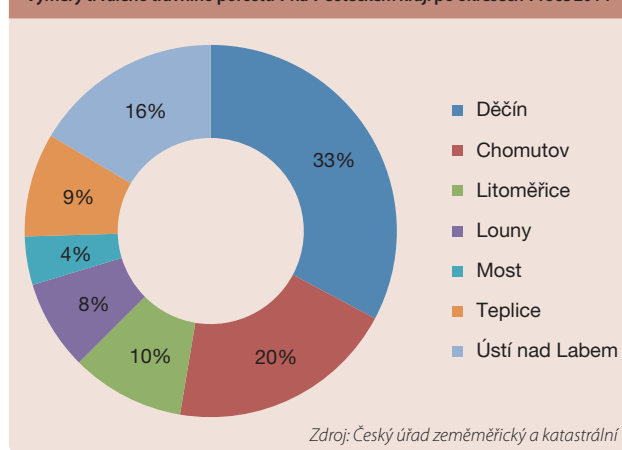
Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Vývoj výměry zemědělské půdy v Ústeckém kraji v období 1989 – 2014

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Výměry trvalého travního porostu v ha v Ústeckém kraji po okresech v roce 2014

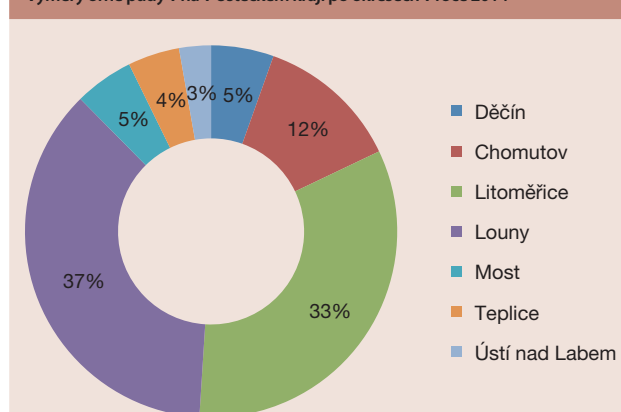

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Zemědělskou půdou rozumíme půdu využívanou pro zemědělské účely, případně dočasně neobdělávanou. Nejvyšší podíl zemědělské půdy se v Ústeckém kraji nachází v největší míře na Lounsku, Litoměřicku, Žatecku a Lovosicku, kde jsou využívány především pro rostlinnou výrobu. Na území Krušných hor a v oblasti Labských pískovců a Šluknovského výběžku převládá hospodaření na trvalých travních porostech.

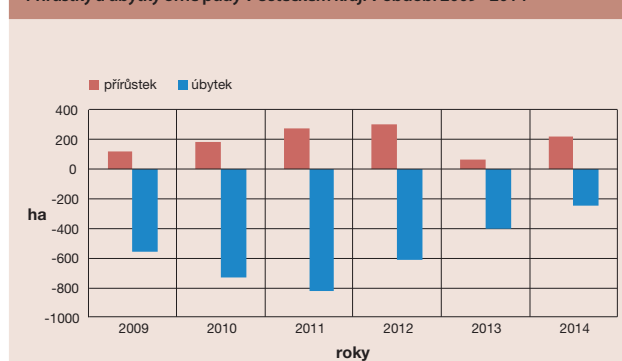
V roce 2014 byla v Ústeckém kraji zemědělská půda odňata především pro stavby pro bydlení a stavby pro skladování a výrobu. Přírůstky zemědělské půdy jsou převážně díky rekultivacím ve prospěch orné půdy a trvalých travních porostů po těžební činnosti (Kadaňsko, Chomutovsko, Mostecko, Bílinsko).

Výměry orné půdy v ha v Ústeckém kraji po okresech v roce 2014

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

Přírůstky a úbytky orné půdy v Ústeckém kraji v období 2009 - 2014

Zdroj: Český úřad zeměměřický a katastrální

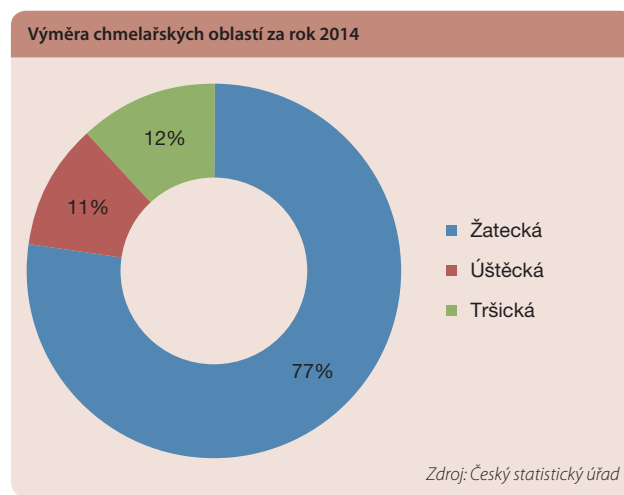
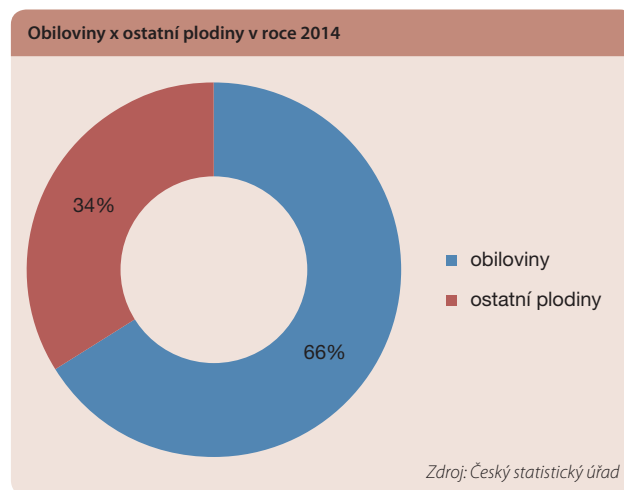
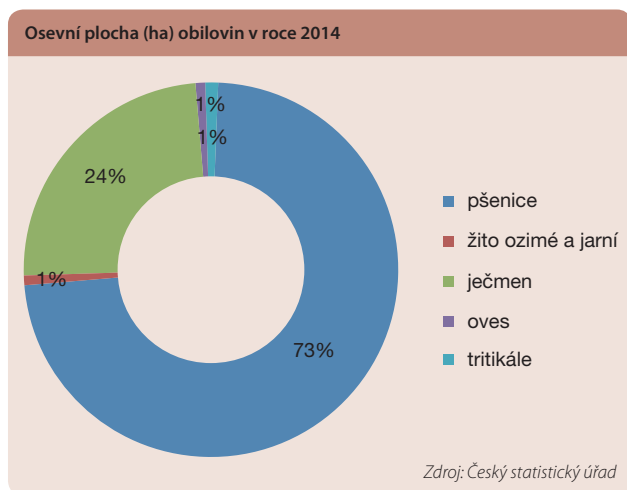

Jedním z nejvýznamnějších ohrožení zemědělské půdy je eroze. V našich klimatických podmínkách se jedná o rozrušování půdního krytu vodou a větrem. Důsledkem větrné eroze je ztráta půdy, transport a sedimentace půdních částic a změny v obsahu chemických látek. Větrnou erozí je ohroženo zejména Žatecko, Lounsko, Roudnicko a Litoměřicko. Vodní erozi způsobuje čin-

nost deště a povrchový odtok s následným odnosem půdních částic. Eroze vážně ohrožuje produkční a mimoprodukční funkce půdy a vyvolává škody na majetku (zanášení příkopů, vodních toků a nádrží, silnic apod.). Díky erozi dochází k ochuzení půdy o nejurodnější vrstvu půdy – ornici. Potencionální ohroženost katastrů je nejvyšší na Děčínsku a Ústecku.

Rostlinná výroba

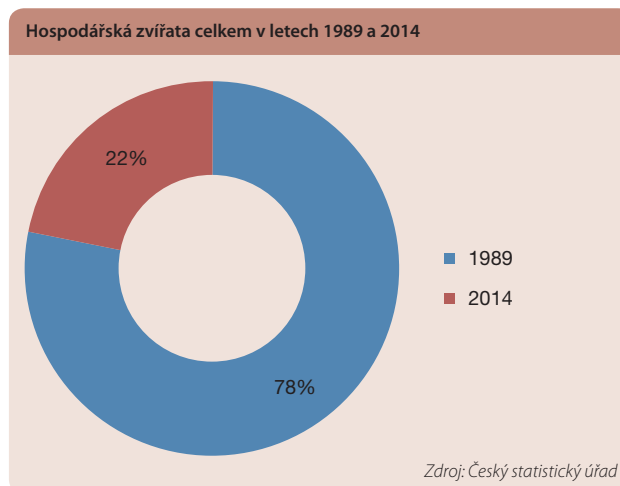
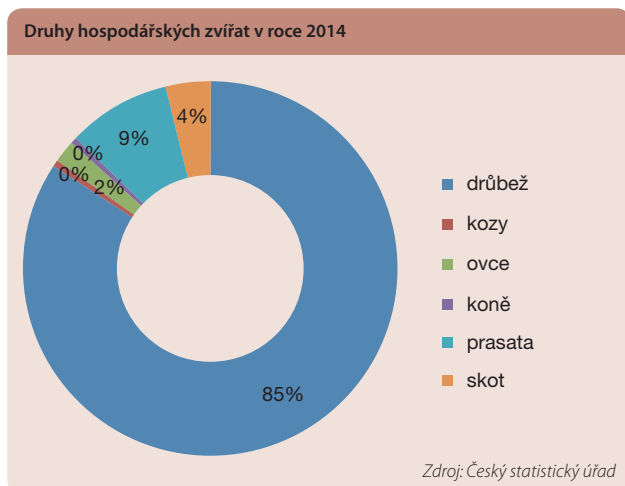
Meziročně klesly plochy osevu pšenice na 65.235 ha (99,48% výměry z roku 2013), žita na 985 ha (38,45% výměry z roku 2013), řepky na 22.826 ha (85,84% výměry z roku 2013), slunečnice na 2147 ha (81,76% výměry z roku 2013), naopak bylo oseto více plochy ječmenem - celkem 20 88 ha (102,59% výměry z roku 2013, ovsem 1136 ha (104,99% výměry z roku 2013), tritikále 999 (112,25% výměry z roku 2013), mákem 705 ha (140,72% výměry z roku 2013), zvýšila se výsadba brambor na 504 ha (121,15% výměry z roku 2012), výsev technické cukrovky na 3290 ha (11650% výměry z roku 2013) a hořčice na 5.345 ha (104,68% výměry z roku 2013). Poprvé v tomto desetiletí ustalo rušení chmelnic, výměra osázená chmelem stoupla na 3.925 ha (102,88% výměry z roku 2013).

Živočišná výroba

Živočišná výroba zaznamenala výrazný pokles produkce u drůbeže na 813.326 kusů (55,53 % stavu z roku 2013), koz na 2.163 kusů (98,72 % stavu z roku 2013) a koní na 2.203 kusů (94,12 % stavu z roku 2013). Naopak stouply stavy ovcí na 15.717 kusů (106,44 % stavu z roku 2013) a prasat na 86.933 kusů (101,84% stavu z roku 2013). Také stav skotu stoupl na 38.760 kusů (106,94 % stavu z roku 2013), z toho počet krav celkem se zvýšil na 15.538 kusů (103,67 % stavu z roku 2012).

Obecná charakteristika

Ústecký kraj patří s lesnatostí 30,57 % mezi nejméně lesnaté kraje v rámci ČR. Je to způsobeno především jeho polohou a využitím území (těžba hnědého uhlí a zemědělská činnost). Převážná část lesů se nachází v oblasti Krušných hor, dále ve Šluknovském výběžku a v části Českého středohoří (Litoměřicko, Lovosicko, Ústecko). V rámci Ústeckého kraje jsou téměř totožně zastoupeny kategorie lesa hospodářského (48,3 %) a lesa zvláštního určení (43,9 %). Důvodem takto vysokého zastoupení lesů zvláštního určení je především výskyt lesů se zvýšenou funkcí ochrannou, dále lesů s ochranou léčivých a minerálních vod, lesy začleněné do NP a CHKO. Vlastnická držba lesních majetků je dlouhodobě téměř neměnná. Vliv na změnu tohoto uspořádání bude mít pravděpodobně vydávání církevních lesních majetků ze strany České republiky, v současné době obhospodařovaných především společností Lesy České republiky, s.p. Vydávaný majetek lze předpokládat v řádu stovek hektarů porostní půdy.

Celková výměra pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) činí na území Ústeckého kraje 163 068 ha, přičemž porostní půdy je 157 424 ha a bezlesí, jiné a ostatní pozemky tvoří 5 644 ha.

Zdravotní stav lesů

Lesní porosty na území Ústeckého kraje jsou dlouhodobě vystavovány škodám abiotických a biotických vlivů, umocněných důsledky exhalčního poškození z minulých desetiletí. Pro rok 2014 byly charakteristické periody sucha a horka, rychle střídané bouřkami a přivalovými dešti a dále škody působené větrem v průběhu jarních i letních bouřek. Z biotických škůdců došlo v Krušných horách k výraznému chřadnutí až odumírání modřínů. První příznaky odumírání modřínů se objevily v roce 2013 v údolních polohách. Na náhorní plošině Krušných hor, kde byl modřín používán v porostech náhradních dřevin (PND) a často i monokulturně, byly s různou intenzitou poškozeny prakticky všechny porosty. Například jen na LS Litvínov rozsah tohoto poškození představuje redukovanou plochu kolem 1 200 ha. Dále pokračuje odumírání jasanů a olší.

V severovýchodní části Krušnohoří je stále významným patogenem porostů smrku pichlavého, jakožto významně plošně zastoupené náhradní dřeviny, kloubnatka smrková. V lokalitách, kde došlo ke kritickému ohrožení tímto patogenem, se provádí urychleně rekonstrukce stávajících porostů. V Krušných horách je na smrku ztepilém a smrku pichlavém sledován i mimořádně silný výskyt sypavky smrkové. Četnější nálezy kloubnatky smrkové i na smrku ztepilém mohou vzbuzovat obavu o další vývoj, neboť infekční tlak houby je v postižených porostech stále vysoký. Velkým přínosem pro tuto, antropogenními vlivy vysoce zatíženou oblast, bylo nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných

Horní nádrž „RN TŘI RYBNÍČKY“.
Foto: archiv KÚÚK

pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti (dále jen nařízení). Tímto nařízením zajistil stát vlastníkům lesů v pásmech imisního ohrožení A+B na území Ústeckého kraje finanční prostředky ve výši přesahující 12,5 milionů Kč.

Důležitými technickými opatřeními na ochranu půdy a péči o vodohospodářské poměry je budování a opravy hrází bystřin v lesích. Ve veřejném zájmu bylo v roce 2014 zainvestováno ve veřejném zájmu 5 akcí v celkové výši 3,22 milionů Kč.

Prostřední nádrž „RN TŘI RYBNÍČKY“.
Foto: archiv KÚÚK

Dolní nádrž „RN TŘI RYBNÍČKY“.
Foto: archiv KÚÚK

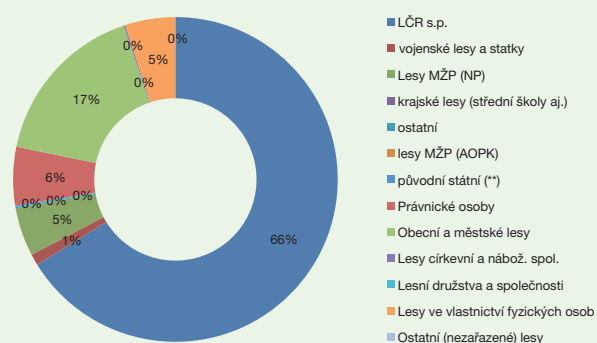

Podpora v lesích Ústeckého kraje

Zastupitelstvo Ústeckého kraje vyčlenilo z rozpočtu kraje pro rok 2014 celkem 7 mil. Kč na Program poskytování příspěvků na hospodaření v lesích Ústeckého kraje na období 2014-2020 (dále jen „Program“). Pro hodnocení žádostí o příspěvky byla přijata kritéria spočívající v realizaci lesnických prací na lesních pozemcích, které jsou v rámci Ústeckého kraje postiženy imisní zátěží, tj. lesní pozemky zařazené do pásem ohrožení C, D stanovených vyhláškou č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí. Z hlediska naléhavosti lesnických prací byly

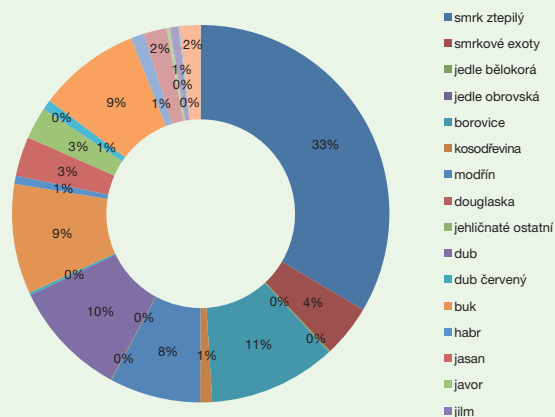
podpořeny činnosti, které je vlastník lesa povinen zajistit v souladu se zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), tj. provádět obnovu lesních porostů a jejich následnou výchovu tak, aby se zlepšoval jejich stav, zvyšovala jejich odolnost a následně bylo zajištěno plnění funkcí lesa. Na základě takto stanovených kritérií bylo projednáno celkem 48 žádostí o příspěvek. Následně bylo uzavřeno 46 smluv o poskytnutí příspěvku z Programu. Podíl na poskytnutém objemu finančních prostředků byl následující: 90% obce a jejich příspěvkové organizace, 5% právnické osoby, 2% fyzické osoby nepodnikající a 3% fyzická osoba podnikající.

Vlastnické vztahy dle plochy

Převzato z podkladů DS ÚHÚL Národní lesnický program v regionech – aktualizace k 31. 12. 2014

Druhová skladba lesů (souhrn za hlavní dřeviny)

Převzato z podkladů DS ÚHÚL Národní lesnický program v regionech – aktualizace k 31. 12. 2014

Na území Ústeckého kraje se rozkládají Krušné hory, Lužické hory, České středohoří, ale i úrodná nížina kolem řeky Labe či Ohře. Tato rozmanitá krajina hostí různé živočišné druhy, z nichž některé druhy jsou považovány za zvěř podle zákona o myslivosti. Na Krušných horách se vyskytuje největší populace jelena evropského, který se vyskytuje taktéž v Lužických horách, Českém středohoří a na Doupově a okolí. V kraji je mimo všudypřítomné srččí zvěře rozšířena i zvěř daňčí, mufloní a jelen sika, který se neustále rozšiřuje a to nejenom v Ústeckém kraji, ale v rámci celé České republiky. Dále směrem do vnitrozemí, hlavně na Roudnicku a Lounsku je ještě oproti zbytku Ústeckého kraje poměrně hojná populace zajíců a ze zvěře pernaté bažanti a jsou zde i hejňka koroptví. Velkým problémem jsou však vysoké stavy černé zvěře, která je přemnožená nejenom na území kraje, nebo České republiky, ale je to již evropský problém.

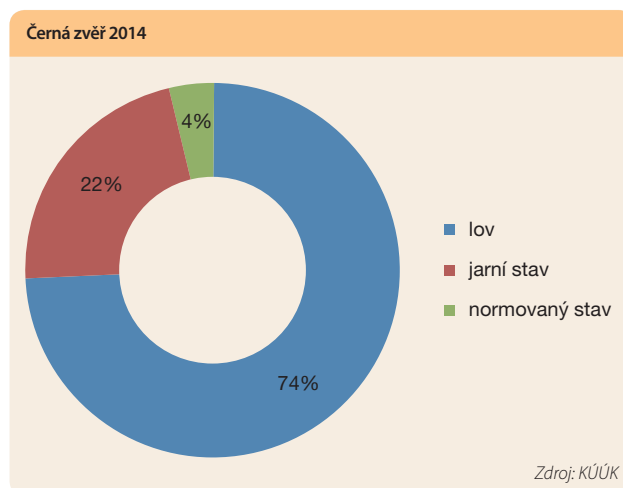
V Krušných horách, v Lužických horách a i v ostatních částech kraje se lesáci potýkají se škodami způsobených zvěří na lesních kulturách. Škody na lesních kulturách působí jelení zvěř dále daňčí zvěř, mufloní zvěř, srččí zvěř a černá zvěř (prase divoké). Škody jelení zvěří jsou nejvíce patrné ve vyšších polohách kraje, jako jsou Krušné hory. Stavy jelení zvěře jsou i přes dvě desetiletí trvající snahu o jejich redukci stále vysoké a škody jí způsobené ve skutečnosti mnohonásobně převyšují částku, kterou uživatelé honiteb zaplatí za škody způsobené zvěří. Je nutno si uvědomit, že mezi škody zvěří na lesních kulturách nepatří jen spásání a okus či loupání, ale patří sem i spásání plodů lesních dřevin a semenáčků a tím znemožnění přirozené obnovy lesa, o které neustále hovoří odborná lesnická veřejnost a ochrana přírody, ale jsou také častým důvodem uváděných v žádostech o úpravu stavů zvěře.

V současné době dochází k přehodnocení výše plánů lovu jelení zvěře za účelem dosažení normovaných stavů. Za tímto účelem byla vyhlášena oblast chovu jelení zvěře s názvem Východní Krušné hory a byl zřízen poradní sbor pro tuto oblast, který se již pět let zabývá touto problematikou.

Černá zvěř tvoří samostatnou kapitolu. Tato vitální, odolná a přizpůsobivá zvěř je pro myslivost v Ústeckém kraji ve většině honiteb velmi lukrativní a její odlov rok od roku kolísá,

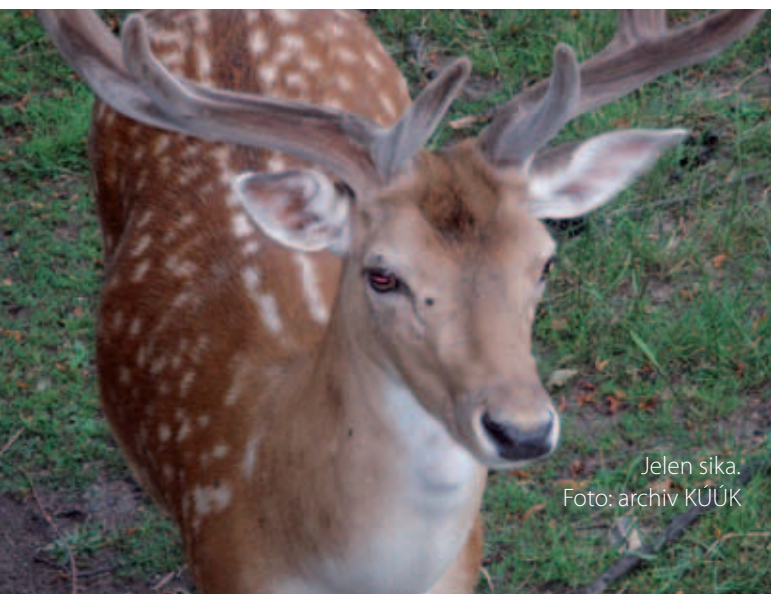
i když s celkovou tendencí navyšujícího se odlovu, jak je zřejmé z následující tabulky a grafu.

Reprodukční schopnost černé zvěře je však tak vysoká, že ani tento odlov nesnižuje její početní stav. Černá zvěř se stává problematickou zejména v rekreačních oblastech a v zahrádkářských koloniích, kam se naučila si chodit opatřovat potravu. V současné době nepomáhají ani různé plašiče a osvědčené pachové látky, které by měli černou zvěř odpudivit.

Odlov černé zvěře mezi lety 2005 až 2014 v kusech

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lov	15825	5770	11963	12352	9470	13086	8639	18904	12594	12871
Jarní stav	7849	3948	4477	4129	4335	4485	4508	5077	3809	3757
Normovaný stav	1457	750	702	679	693	694	951	569	627	778

Jelen sika.
Foto: archiv KÚÚK

V oblastech Polabí, kde se intenzivně zemědělsky hospodaří, se podařilo udržet populaci drobné zvěře a to jak srstnaté – zajíce, tak i pernaté – bažant, koroptev. Právě na zachování populace zajíce je v současné době ze strany uživatelů honiteb i ze strany státní správy myslivosti v kraji vynakládáno úsilí a prostředky.

V Ústeckém kraji se myslivosti věnuje 5473 držitelů loveckých lístků. V současné době je největším problémem současné myslivecké praxe, zemědělců a ostatní veřejnosti v České republice přemnožená černá zvěř, kde ani Ústecký kraj není výjimkou. Přičemž je na území Ústeckého kraje 340 volných honiteb, jejichž celková výměra honebních pozemků je 421948 ha. Lov dalších druhů zvěře v Ústeckém kraji je patrný z následující tabulky.

Lov dalších druhů zvěře		
Druh zvěře	Lov v ks	Normovaný stav v ks
Zvěř spárkatá		
Jelen evropský	3850	1074
Jelen sika	369	5
Daněk skvrnitý	262	331
Muflon	967	985
Srniec obecný	5575	13954
Prase divoké	18854	566
Kamzík horský	3	167
Zvěř drobná		
Zajíc polní	1200	22052
Bažant obecný	11252	21617
Kachna divoká	4650	Není normována
Ostatní druhy zvěře		
Liška obecná	5141	Není normována
Kuna lesní a skalní	594	Není normována
Psík mývalovitý	105	Není normována

Srňčí na Radovesické výsypce.
Foto: Jiří Svoboda

Snímek z odlovu černé zvěře.
Foto: archiv KÚÚK

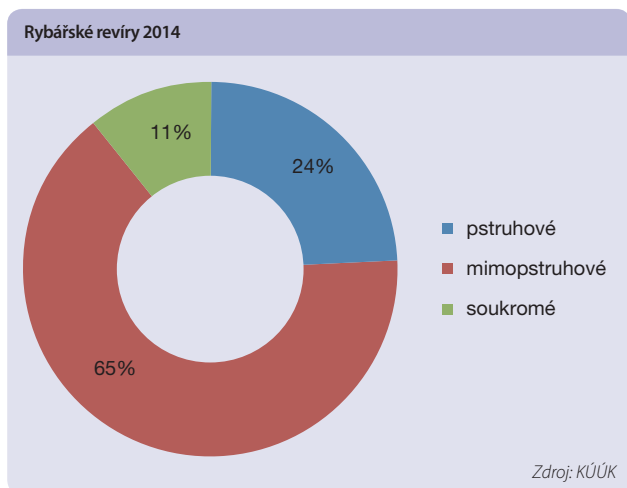
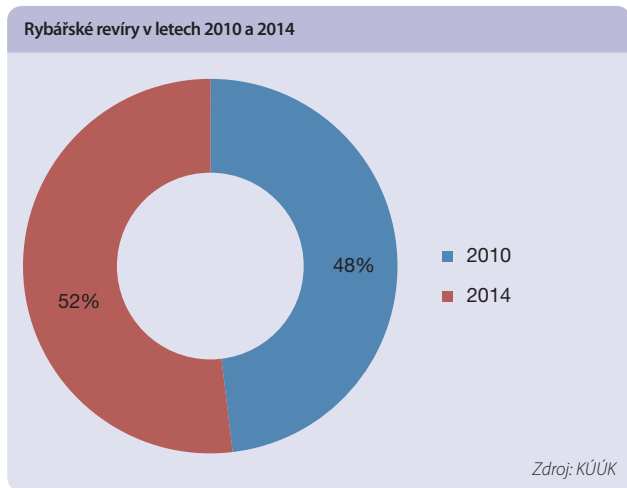

Odlov kachen.
Foto: archiv KÚÚK

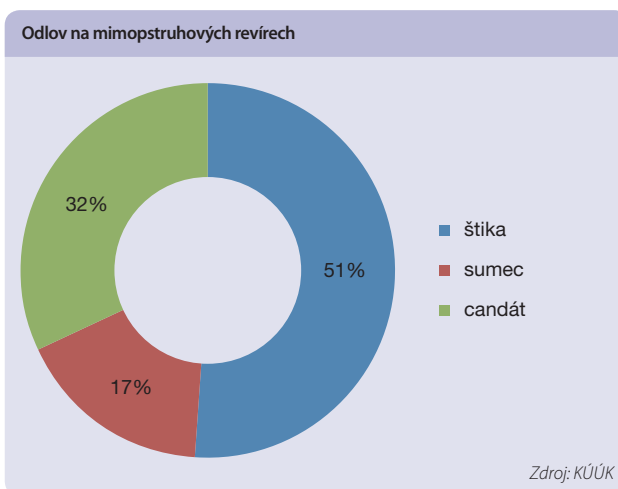

Myslivecká obora.
Foto: archiv KÚÚK

Na území Ústeckého kraje je celkem 110 revírů. Výkon rybářského práva je povolen uživatelům rybářských revírů tj. Českému rybářskému svazu, z.s., Severočeskému územnímu svazu a to na 98 rybářských revírech, z toho je 71 mimopstruhových revírů a 27 pstruhových revírů. Kromě toho je povolen výkon rybářského práva i na 12 soukromých mimopstruhových rybářských revírech, jejichž uživatelé jsou jak fyzické, tak právnické osoby.

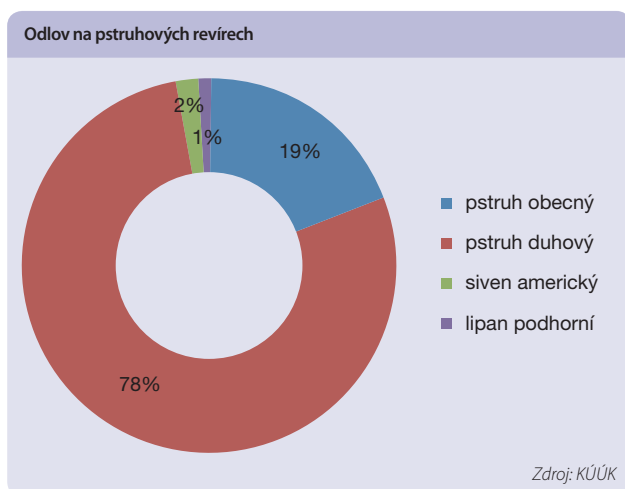
Na mimopstruhových revírech se celkově ulovilo na udici 181 279 ks ryb, z toho kapr obecný (*Cyprinus carpio*) v počtu 128 456 ks, což činí 68 % z celkového odlovu na udici.

Na pstruhových revírech se celkově ulovilo na udici 13 607 ks ryb, z toho nejvíce pstruha duhového v počtu 8 275 ks. Do budoucna je třeba se výrazně omezit vysazování nepůvodních druhů, v tomto případě pstruha duhového a šivena amerického, a snažit se o zvýšení stavů v pstruhových revírech druhů domácích, tedy pstruha potočního a lipana podhorního.

V rámci Českého rybářského svazu, z.s., Severočeského územního svazu se rybáři sdružují v 47 místních organizacích (28 v Ústeckém kraji a 19 v Libereckém kraji), které jsou základními organizačními jednotkami Svazu. Český rybářský svaz, z.s., Severočeský územní svaz má v současnosti 32 268 členů, z čehož je 1 213 žen, 27 713 mužů a 3 342 mládeže, což je největší zájmová organizace. V poslední době je zaznamenán mírný nárůst členské základny.

Havárie na rybářských revírech v Ústeckém kraji

Na revírech Českého rybářského svazu, z.s., Severočeského územního svazu Ústí nad Labem bylo zaznamenáno v roce

2014 sedm havárií s úhynem ryb, šest havárií bylo na mimopstruhových revírech, konkrétně revír č. 441 044 Ohře 10 (úhyn ryb z důvodu nesprávné manipulace na vodním díle Povodím Ohře), revír č. 441 079 Ohře 2-3B (úhyn z důvodu jarního onemocnění kaprů, tzv. „Jarní virémie“), revír č. 441 005 Bílina 6 (zřejmě přirozený úhyn amurů), revír č. 441 035 Mšeno (úhyn kaprů a povrchové zaplísnění), revír č. 441 024 Labe 8 (úhyn ryb z důvodu úniku barvy z Lovochemie), revír č. 441 002 Bílina 2 (úhyn ryb z důvodu úniku ropných látek) a jeden na pstruhovém revíru č. 443 022 Kamenice 2B (únik látek z úpravny vody bez úhynu). Uživatelem postižených revírů byla vyčíslena škoda, která je v současnosti ještě v řešení.

Zdroj: ČRS SÚS

Jeden z rybníků v okolí Milešovky.
Foto: Jiří Svoboda

6 VODA

24

Jeden z vodopádů v údolí Dubiny pod Dubickým kostelíkem.
Foto: Jiří Svoboda

Území Ústeckého kraje náleží z velké části do povodí řeky Labe a z malé části do povodí řeky Odry. Většinu území kraje (cca 5288 m²) odvodňuje řeka Labe a její přítoky (Ohře u Litoměřic, Bílina v Ústí nad Labem, Ploučnice v Děčíně, Kamenice v Hřensku) do Severního moře v Německu. Ze zbývajících částí území cca 102 m² je voda odváděna vodním tokem Mandava (povodí Odry) do Baltského moře.

Významné vodní toky v kraji

Tok	Pramen	Plocha povodí (km ²)	Délka toku (km)
Labe	Krkonoše, rašelinště na Labské louce	49 848,6	367,6
Ohře	Bavorsko, přírodní rezervace Smrčiny	4 606,9	253,6
Ploučnice	Liberecko, pod Ještědem	1 187,1	101,1
Bílina	Krušné hory, Radenov	1 074,3	81,4
Bílanka	Doupovské hory, Hradiště	481,1	46,6
Liboc	Doupovské hory, Hradiště	339,4	26,1
Kamenice	Lužické hory, Jedlová	216,0	38,5
Chomutovka	Krušné hory, severně od Hory Svatého Šebestiána	160,4	47,1
Mandava	Staré Křečany, Vlčí Hora	101,7	16

Zdroj: ČHMÚ

Labe

Labe se řadí mezi největší řeky a vodní cesty Evropy (délka 1094 km). Pramení v Krkonoších, protéká Německem a ústí do Severního moře. Labe má na území kraje ráz nížinného toku s průměrným spádem 0,5 % a odvádí společně se svými přítoky vodu z 65,2 % území ČR. Hladina řeky Labe (115 m n.m.) u Hřenska je nejnižší položeným bodem kraje a zároveň i nejnižší položeným místem v ČR. Jméno řeky pochází z indogermánského slova „albhos“, což znamená „bílý“. Odkazuje na typické nánosy písku na jeho středním a spodním toku.

Labe.

Foto: archiv KÚÚK

Ohře

Ohře je druhým největším přítokem Labe. Řeka Ohře pramení v Bavorsku. Ohře pod Nechranicemi leží v oblasti s nejnižšími průměrnými srážkovými úhrny za rok. Řeka je zdrojem vody pro závlahy, průmyslové areály (např. elektrárny Počeradý, Prunéřov, Tušimice) a slouží i k využití vodní energie v četných vodních elektrárnách.

Ohře u Okounova.

Foto: archiv KÚÚK

Bílina

Bílina je levostranným přítokem Labe. Pramení v Loučenské hornatině Krušných hor, v katastrálním území Radenov, protéká Telčským údolím k Jirkovu, kde vystupuje z Krušných hor do Mostecké pánve. Na středním toku je v důsledku povrchové těžby hnědého uhlí tok řeky silně regulován, např. Ervěnickým koridorem v zatrubnění před bývalým Komořanským jezerem, od Světce si řeka již zachovává svoji původní podobu. Horní část toku nad přehradou Jirkov není ovlivněna lidskou činností. Po vstupu do oblasti těžby uhlí na Mostecku je recipientem velkého množství odpadních vod a ústí do ní značně znečištěný Mračný potok. Od soutoku s Mračným potokem je Bílina z hlediska kvality vody hodnocena jako velmi silně znečištěná voda. V minulosti byl prakticky celý průtok řeky používán jako technologická voda v chemických závodech a odpadní vody z těchto podniků byly vypouštěny zpět do Bíliny. V důsledku těchto aktivit byla Bílina zcela bez života, silně znečištěná fenoly a dalšími chemickými látkami. Dřívější znečištění toku je dnes již do značné míry

eliminováno, do Bíliny se vrací život a koryto se postupně pročisťuje. Průtok v řece je nadlepšován Průmyslovým vodovodem Nechanice a Podkrušnohorským přivaděčem.

Ústí Bíliny do Labe v Ústí nad Labem.
Foto: archiv KÚÚK

Ploučnice

Ploučnice je pravostranným přítokem Labe, do kterého ústí v Děčíně. Řeka pramení na Liberecku pod Ještědem a protéká územím silně poznamenaným těžbou uranu. Kvalita vody v toku byla v minulosti ovlivněna znečišťováním řeky průmyslovými podniky a splaškovými vodami z přilehlých měst. V dolním úseku má Ploučnice větší spád a bylo zde vybudováno značné množství jezů, výškový rozdíl mezi pramenem a ústím je 263,3 m, průměrný spád odpovídá 2,56 %.

Ledové Kry na Ploučnici u Františkova nad Ploučnicí.
Foto: Jiří Svoboda

Kamenice

Kamenice se zprava vlévá v Hřensku do Labe. Pramení v Lužických horách pod Jedlovou horou, horní tok má charakter horského potoka, v České Kamenici se tok v širokém údolí zklidňuje. Po soutoku s Chřibskou Kamenicí vtéká do oblasti Národního parku České Švýcarsko, zde protéká několika soutěskami a strmými skalami. Tichá a Divoká soutěska je veřejnosti zpřístupněna turistickými stezkami a plavbou na pramicích. Do Kamenice je již řadu let vysazován plůdek lososa obecného. V roce 2014 byl na řece Kamenici, těsně před zaústěním do Labe, zřízen balvanitý rybí přechod, jehož účelem je odstranění migrační bariéry a obnovení říčního kontinua v ichtyologicky významném úseku.

Rybí přechod na Kamenici v Hřensku.
Foto: archiv KÚÚK

Mandava

Mandava je levostranným přítokem Lužické Nisy, a proto náleží k povodí Odry. Pramení západně od Starých Křečan, severně od Vlčí hory. České území opouští řeka u Rumburku a v krátkém úseku se na naše území vrací ve Varnsdorfu, dalších 20 km toku už řeka protéká německým územím. Největším přítokem Mandavy je Lužnička. Při bleskových povodních v roce 2010 Mandava dosáhla svého maxima průtokem 65 m³/s.

Významné vodní nádrže v kraji

Název vodní nádrže	Tok	Plocha v ha	Objem v m ³	Rok výstavby	Hlavní účel
Fláje	Flájský potok	153,00	23,100 mil.	1951 – 1963	zásobování obyvatelstva pitnou vodou
Chřibská	Chřibská Kamenice	13,78	1,212 mil.	1919 – 1926	zásobování obyvatelstva pitnou vodou
Janov	Loupanice	10,08	1,670 mil.	1911 – 1914	záložní zdroj pro zásobování obyvatel pitnou vodou
Jirkov	Bílina	16,44	2,769 mil.	1960 – 1965	zásobování obyvatelstva pitnou vodou
Křimov	Křimovský potok	10,40	1,480 mil.	1953 – 1958	zásobování obyvatelstva pitnou vodou
Nechranice	Ohře	1 338	287,632 mil.	1961 – 1968	zajištění minimálního průtoku pod dílem, nadlepšování vodárenské, pro průmysl
Přísečnice	Přísečnice	361,96	54,690 mil.	1969 – 1976	zásobování obyvatelstva pitnou vodou
Újezd	Bílina	152,10	8,400 mil.	1979 – 1981	ochrana území pod dílem, nadlepšování průtoků v Bílině
Všechlapy	Bouřlivec	35,00	1,371 mil.	1958 – 1961	zajištění min. průtoku pod dílem a odběru pro Elektrárnu Ledvice
Jezero Milada	Zálužanský potok, stařinové důlní vody	252,2	35,6 mil.	2001 – 2010	hydričká rekultivace důlní činnosti, rekreační
Jezero Most	průmyslový vodovod Nechanice, stařinové důlní vody	311	69,8 mil.	2008 – 2012	hydričká rekultivace důlní činnosti, rekreační

Vodní dílo Fláje

Přehrada je jedinou betonovou pilířovou v Česku, i díky tomu je zařazena mezi technické památky ČR. Leží v saské části povodí Krušných hor.

VD Fláje je vodárenskou nádrží. Kvalita vody může být ovlivněna huminovými látkami pocházejícími z přirozeného přírodního prostředí (rašeliniště), zejména při zvýšených průtocích. Pro vodní nádrž je stanoveno ochranné pásmo. Vjezd a vstup do ochranného pásma I. stupně, tzn. přístup do blízkosti vodní hladiny, je pro veřejnost zakázán!

Vodní dílo Fláje.
Foto: Povodí Ohře

Vodní dílo Nechanice

Třetí největší vodní nádrž v České republice. Hráz je délkou 3280 m nejdelší sypanou přehradní hrází ve střední Evropě. Nádrž je přístupná veřejnosti, která ji využívá především k odpočinku a rekreaci. Na pobřežních pozemcích se nachází velké množství rekreačních objektů.

Nádrž je zařazena do evropské soustavy Natura 2000 jako Ptačí oblast Nádrž vodního díla Nechanice

Vodní dílo Nechanice.
Foto: Povodí Ohře

Vodní dílo Újezd

Vodní dílo je součástí vodohospodářské soustavy, náhradních opatření za nádrž Dřínov (NOD). Mezi další nádrže této soustavy patří VD Zaječice a VD Otvice.

VD Újezd snižuje při plném zásobním prostoru kulminační průtok 100leté letní povodňové vlny z hodnoty 75 m³/s na 32,5 m³/s, resp. na 10 m³/s v toku Bílina. Zimní 100letou povodňovou vlnu snižuje z hodnoty 57 m³/s na 47,9 m³/s, resp. na 10 m³/s v toku Bílina.

Vodní dílo Újezd.
Foto: Povodí Ohře

Jezero Most

Jezero Most vzniklo jako projekt hydričké rekultivace bývalého lomu Ležáky sloužícího k těžbě hnědého uhlí. Jezero se nachází na místě starého města Most, které zaniklo v 70. letech 20. století a na jehož místě vznikl hnědouhelný lom. Jezero bylo napouštěno Průmyslovým vodovodem Nechanice (z Ohře) a důlní vodou z hlubinného dolu Kohinoor a z vlastního povodí jezera. Napouštění započalo v říjnu 2008 a bylo dokončeno v průběhu roku 2012. Po zrušení dobývacího prostoru bude sloužit hlavně k rekreaci.

Hydrologické údaje

Povodí dolní Ohře, Bíliny, Ploučnice a dolního Labe bylo teplotně silně nadnormální, srážkově pak bylo normální až podnormální. Nejvyšší roční úhrn srážek 920 mm byl naměřen v Českém Jiřetíně, nejnižší roční úhrn srážek 449 mm v Bílině.

Na svém dolním toku měla Ohře i její přítoky roční průtoky silně podprůměrné (okolo 60 %). Nadprůměrný průtok byl v říjnu (135 %), mimořádně podprůměrný byl v březnu (23 %) a dubnu (21 %). Hlavní tok Labe byl z hlediska odtoku celkově podprůměrný (65 %). Nadprůměrné průtoky byly v září a říjnu (145 %), mimořádně podprůměrný byl únor až duben (30 až 44 %). Ploučnice měla odtok silně podprůměrný (okolo 60 %). Nadprůměrný průtok byl v říjnu (84 %), mimořádně podprůměrný byl v únoru (53 %) a v březnu (48 %).

Zdroj ČHMÚ

Využívání povrchových vod – provoz vodní cesty na Labi

Řeka Labe je nejdůležitější vodní cestou v České republice umožňující lodní přepravu do Hamburku. Na úseku Mělník – Hřensko v roce 2014 k přerušení plavebního provozu vlivem zimních jevů a vysokého vodního stavu během roku nedošlo. Pro nánosy v plavební dráze vzniklé při povodni v roce 2013 pokračovalo omezení ponoru (do 180 cm) v úseku Lovosice – Střekov do 31. 1. 2014.

V roce 2014 došlo rovněž ve 115 případech na žádost přepravců ke krátkodobému zlepšení plavebních podmínek účelovou manipulací na vodních dílech, a to z kapacity zdrže Masarykova zdymadla v Ústí nad Labem a v některých případech také přechodným zvýšením odtoku z vltavské kaskády.

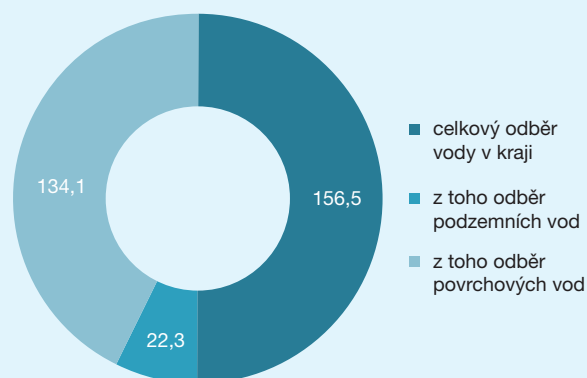
Vodní stav na vodočtu v Ústí nad Labem během roku poklesl pod hodnotu 150 cm, tj. pod hranici ekonomické využitelnosti vodní cesty pod Masarykovým zdymadlem v Ústí nad Labem – Střekově, na dobu 23 dnů.

V roce 2014 bylo na zdymadle Střekov proplaveno pouze 1567 lodí oproti 1946 v roce 2013.

Zdroj Povodí Labe s.p.

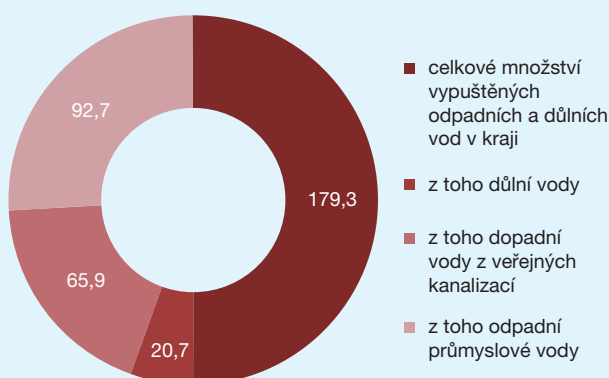
Odběry povrchové a podzemní vody a vypouštění odpadních vod

Průměrné odběry vody na území kraje v mil. m³/rok

Zdroj: KÚÚK

Průměrné množství vypouštěných odpadních a důlních vod na území kraje v mil. m³/rok

Zdroj: KÚÚK

Mezi nejvýznamnější odběratele povrchových vod a producenty odpadních vod patří průmyslové podniky zabývající se výrobou elektrické energie, dále zpracováním a výrobou chemických látek a přípravků.

Vodovody a kanalizace

Hlavním zdrojem pro výrobu pitné vody jsou kvalitní zdroje vody v hornatém terénu Krušných hor (vodárenské nádrže Přísečnice, Křímov, Kamenička, Fláje, Jirkov, Jezeří) a na Děčínsku vodárenská nádrž Chřibská.

Vodovody 2014

Území	Střední stav obyvatel (osoby)	Obyvatelé zásobovaní vodou z vodovodů (osoby)	Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodu (%)	Délka vodovodní sítě (v km)	Počet úpraven vody (ks)	Vyrobená pitná voda (v tis. m ³)
Česká republika	10 524 783	9 917 179	94,2	76 948	2 288	575 411
Ústecký kraj	824 789	800 482	97,1	6 639	66	49 305

Zdroj: ČSÚ

Kanalizace 2014

Území	Střední stav obyvatel (osoby)	Obyvatelé bydlící v domech napojených na kanalizaci (osoby)	Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci (%)	Počet obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci a ČOV (osoby)	Délka kanalizační sítě (km)	Počet ČOV (ks)
Česká republika	10 524 783	8 828 481	83,9	8 409 429	45 257	2 445
Ústecký kraj	824 789	683 287	82,6	674 265	3 046	188

Zdroj: ČSÚ

Jakost povrchových vod

Kvalita povrchových vod je pro obecnou informaci vyjadřována v třídách jakosti vody.

- I. třída – neznečištěná voda* – stav povrchové vody, který nebyl významně ovlivněn lidskou činností a při kterém ukazatele jakosti vody nepřesahují hodnoty odpovídající běžnému přirozenému pozadí v toku,
- II. třída – mírně znečištěná voda* – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které umožňují existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,
- III. třída – znečištěná voda* – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které nemusí vytvořit podmínky pro existenci bohatého, vyváženého a udržitelného ekosystému,
- IV. třída – silně znečištěná voda* – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze nevyváženého ekosystému,
- V. třída – velmi silně znečištěná voda* – stav povrchové vody, který byl ovlivněn lidskou činností tak, že ukazatele jakosti vody dosahují hodnot, které vytvářejí podmínky umožňující existenci pouze silně nevyváženého ekosystému.

Klasifikace jakosti povrchových vod za období 2013–14

Hodnocení kvality vody dle NV 23/2011Sb.

- Nevzorkováno
- Vyhovující stav
- Nevyhovující stav

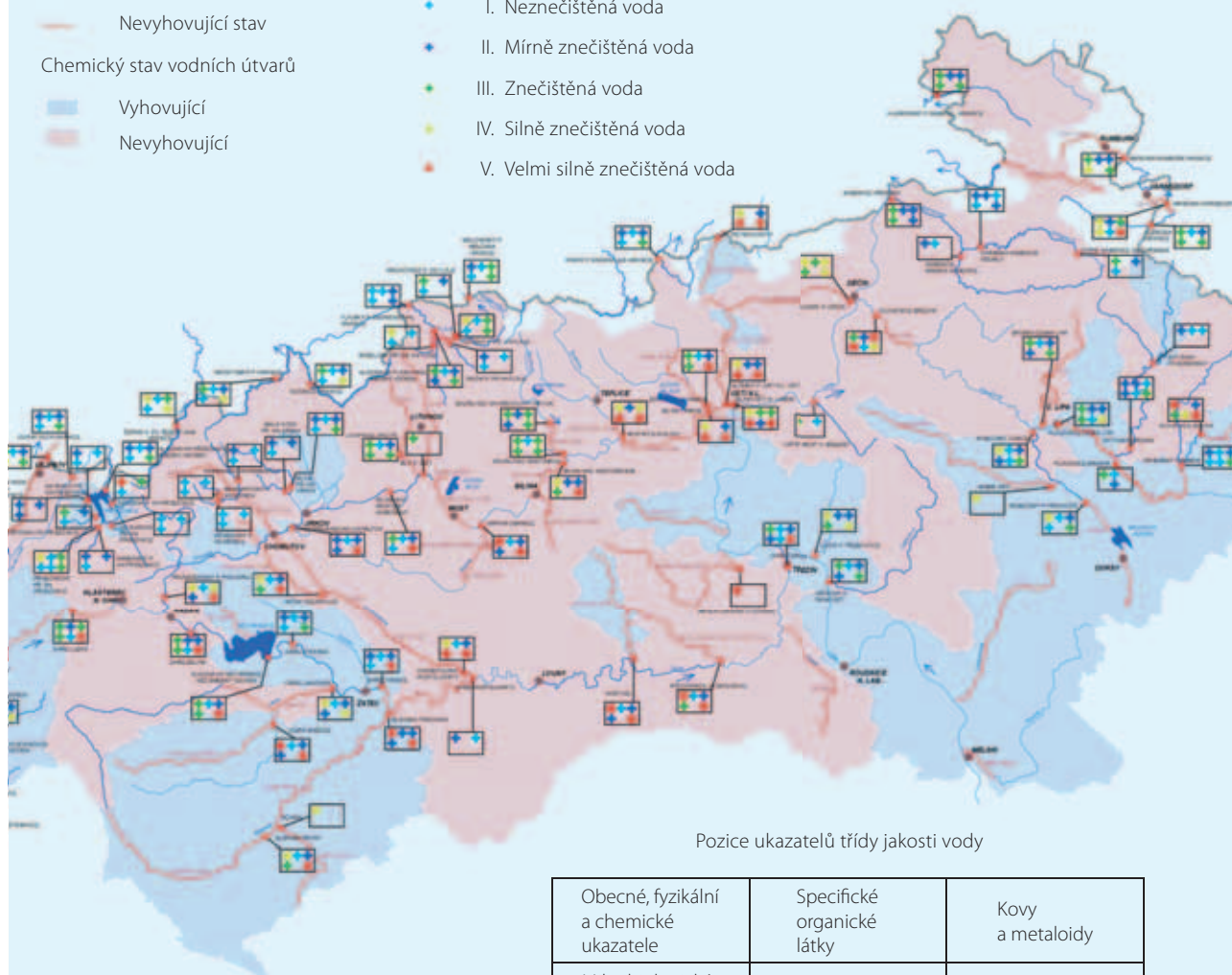
Chemický stav vodních útvarů

- Vyhovující
- Nevyhovující

Hodnocení kvality vody dle normy ČSN 75 7221

Třída jakosti vody

- ♦ I. Neznečištěná voda
- ♦ II. Mírně znečištěná voda
- ♦ III. Znečištěná voda
- ♦ IV. Silně znečištěná voda
- ♦ V. Velmi silně znečištěná voda

Pozice ukazatelů třídy jakosti vody

Obecné, fyzikální a chemické ukazatele	Specifické organické látky	Kovy a metaloidy
Mikrobiologické a biologické ukazatele	Radiologické ukazatele	AOX

Zdroj: Povodí Ohře, státní podnik

Hodnocení se provádí v pěti skupinách ukazatelů (obecné fyzikální a chemické ukazatele, specifické organické látky, kovy a metaloidy, mikrobiologické a biologické ukazatele, radiologické ukazatele). Ukazatel AOX (halogenované organické sloučeniny) je stanoven zvlášť, protože ovlivňuje zařazení celé skupiny obecných fyzikálních a chemických ukazatelů a je zde pochybnost nad nastavením referenčního limitu pro tento ukazatel. Celkový stav útvarů povrchových vod je hodnocen způsobem „jeden

ukazatel špatně = všechny špatně“. Výsledkem tohoto způsobu hodnocení je převaha nevyhovujících vodních útvarů. Kvalita vody v jednotlivých tocích je podrobněji znázorněna v mapě jakosti povrchových vod. Obecně lze říci, že Mandava se v roce 2014 řadí k tokům s nejvyšším znečištěním a naopak Kamenice v Hřensku je řazena mezi nejlépe hodnocené toky, a to i v rámci republikového měřítka. Velmi dobrá kvalita byla dosažena v roce 2014 i na řece Ploučnici v oblasti Děčín XXVII – Březiny.

Odtok z Dolanského rybníka.
Foto: Jiří Svoboda

Vodopády na Královském potoce pod Lysou.
Foto: Jiří Svoboda

Chod plavenin

Průměrné roční koncentrace plavenin (jemnozrnny materiál rozptýlený ve vodě) na Labi dosáhly podobně jako v minulých letech nízkých hodnot mezi 12 až 13 mg.l⁻¹. Zvýšený chod plavenin s nejvyššími hodnotami byl zaznamenán krátkodobě při vzestupech hladin po intenzivních srážkách. V hraničním profilu Labe bylo změřeno roční maximum 134 mg.l⁻¹ v polovině července. Na Ohři v Terezíně koncentrace plavenin dosahovaly setrvale mírně zvýšených hodnot. Také na Bílině byly po většinu roku měřeny setrvale mírně zvýšené koncentrace plavenin mezi 20 až 50 mg.l⁻¹ (pravděpodobný vliv stavebních prací a čištění na březích toku). Ze sledovaných přítoků vnesla do Labe nejvíce nerozpuštěných látek Ohře.

Zdroj: Povodí Ohře, státní podnik, ČHMÚ

Jakost podzemních vod

Z hlediska hodnocení procentuálního zastoupení nevyhovujících hodnot základních analyzovaných ukazatelů je možno shrnout, že v dílčím povodí Ohře, Dolního Labe a ostatních přítoků Labe bylo zjištěno relativně nízké procento nevyhovujících analýz u amonných iontů, avšak u dusičnanů, síranů a fluoridů byla stanovena maxima koncentrací v rámci celé ČR. Celková mineralizace podzemních vod této oblasti překračuje požadovaný limit pro pitnou vodu u 16,5 % analyzovaných vzorků. Monitorované toxické kovy jsou zde výrazně zastoupeny, jak co do procentuálního počtu nadlimitních koncentrací: arsen, kobalt, kadmium a nikl, tak i co do výskytu maximálních koncentrací v rámci ČR: arsen, nikl, selen, beryllium a vanad. Přítomnost organických látek je ve srovnání s jinými dílčími povodími průměrná. Z organických látek byla v dílčím povodí zjištěna maxima koncentrací chlorethenu, toluenu, dichlormethanu, 1,1,2-trichlorethanu, styrenu a druhá nejvyšší koncentrace u 1,2-cis-dichlorethenu (vše ze skupiny těkavých organických látek), ovšem důležitější jsou pesticidy s vyšším počtem překročení referenčních hodnot. Nebezpečné látky byly v této oblasti stanoveny ve více případech v maximálních koncentracích v rámci celé republiky. Při posuzování zasažení oblasti jmenovitě pesticidními látkami s ohledem na počet nadlimitních hodnot pro sumu pesticidů (7,7 % je nejnižší hodnota z dílčích povodí) se tato oblast jeví v porovnání se srovnatelnou oblastí, co do hustoty monitorovací sítě, méně zasažená.

Zdroj: ČHMÚ

Vodohospodářské havárie

V průběhu roku 2014 došlo k 16 haváriím běžného typu bez dlouhodobých následků. Ve srovnání s rokem 2013 se jedná o mírné snížení. Celkem u 9 havárií nebyl zjištěn původce a v 9 případech se jednalo o znečišťující látku ropného původu, v 7 případech se jednalo o odpadní vody (průmyslové i splaškové), vápencovou suspenzi nebo o chemické látky. Ve 2 případech byla havárie způsobena lidským zaviněním, ve 4 případech se jednalo o technickou příčinu vzniku havárie, v 1 případě byla havárie způsobena přírodními vlivy a v 9 případech nebyla hlavní příčina havárie zjištěna. Ve všech případech se jednalo o znečištění povrchových vod. Havárie s dopadem na podzemní vody nebyla v roce 2014 zaznamenána.

Počet nahlášených vodohospodářských havárií se znečištěním vod bez dlouhodobých následků

s následným znečištěním povrchových vod	způsobeno	lidským zaviněním	2
		technická příčina	4
		přírodní vlivy	1
		nezjištěno	9
	uniklé látky	ropné	9
		ostatní (odpadní vody, vápencová suspenze, chemické látky)	7
zasažené toky	Labe, Prunéřovský potok, Modlanský potok, Ploučnice, Jílovský potok, Kamenice, Modla, Homolský potok, Ptačí potok,		
s následným znečištěním podzemních vod			0

Zdroj: ČIŽP

7 OVZDUŠÍ

32

Stará silnice při úpatí Štrbského vrchu.
Foto: Jiří Svoboda

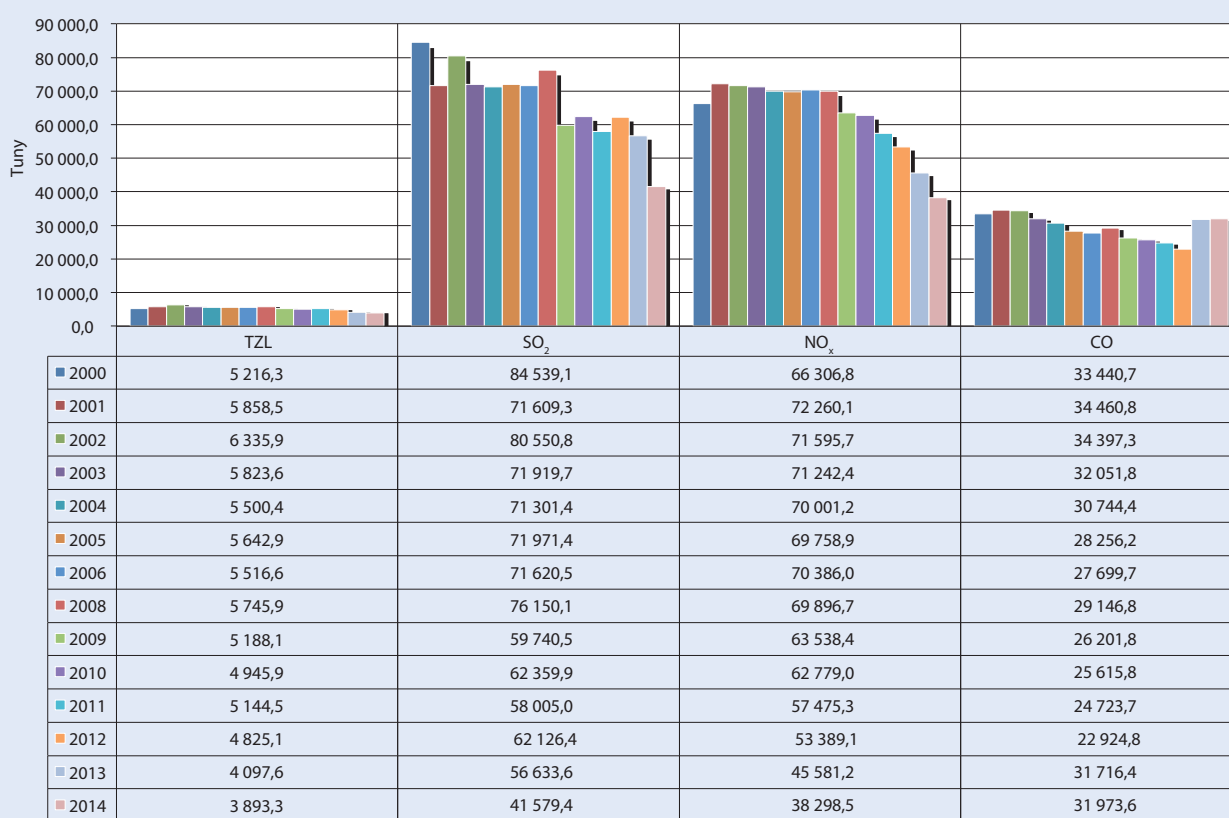
Emise

Výše celkových emisí hlavních znečišťujících látek (tj. emisí tuhých znečišťujících látek, oxidu siřičitého, oxidů dusíku, oxidu uhelnatého, organických látek a amoniaku) vypouštěných ze všech zdrojů provozovaných na území Ústeckého kraje v roce 2014 nebyla v době uzávěrky ročenky k dispozici (data jsou přebírána z ČHMÚ). S ohledem na objem emisí z významných zdrojů znečišťování ovzduší (tyto údaje má krajský úřad k dispozici z poplatkové agendy a z ISPOP),

jako jsou zejména velké uhelné elektrárny a teplárny, který je díky velmi mírné zimě na nižší úrovni oproti předchozímu roku, lze očekávat, že i v celkové bilanci emisí v rámci Ústeckého kraje bude zaznamenán pokles emisí všech znečišťujících látek. Mírné zimní období by se mělo projevit i ve významném poklesu množství znečišťujících látek vypouštěných z lokálních spalovacích zdrojů.

V grafu Emisní bilance základních znečišťujících látek v Ústeckém kraji jsou na rozdíl od Ročenky 2013 uvedena již verifikovaná data za rok 2012 (došlo k úpravě objemu emisí všech znečišťujících látek) a data za rok 2013 (zdroj ČHMÚ).

Emisní bilance základních znečišťujících látek Ústeckého kraje

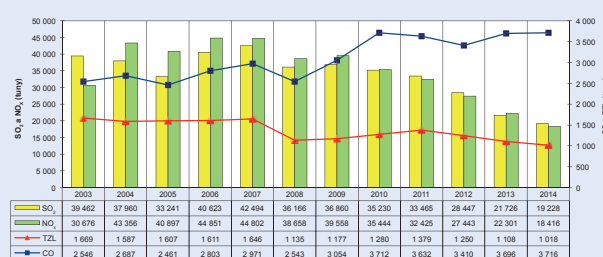

Zdroj: ČHMÚ

Emise vybraných vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší na území Ústeckého kraje:

V průběhu roku 2013 došlo k dalším změnám ve skladbě zdrojů společnosti ČEZ, a.s., tj. od 1. října 2013 je součástí organizační jednotky Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Trmice v divizi výroba ČEZ, a.s. teplárna Trmice, která byla předtím provozována společností Teplárna Trmice, a.s. Aby bylo možné porovnat vývoj celkových emisí ze všech uhelných elektráren provozovaných na území kraje, byl sestaven nový graf pro tyto zdroje bez specifikace provozovatele. V grafu jsou uvedeny emise z elektrárny Ledvice, elektrárny Počerady, elektrárny Tušimice II, elektrárny Pruněřov I a elektrárny Pruněřov II. Z grafu vyplývá, že v roce 2014 došlo k dalšímu poklesu emisí všech znečišťujících látek kromě emisí CO. Nižší produkce emisí

Celkové emise základních znečišťujících látek – uhelné elektrárny

Zdroj: KÚ ÚK, poplatková agenda, ISPOP

z těchto zdrojů souvisí s dvěma faktory. Prvním je skutečnost, že uplynulá zima byla opět velmi mírná a druhým faktorem je pokračování komplexní obnovy uhelných bloků elektráren.

V grafu jsou uvedeny emise ze zdrojů provozovaných společností ČEZ, a.s., ve kterém jsou již zahrnuty i emise z teplárny Trmice. Pro tento zdroj znečišťování ovzduší je ale nadále zpracován samostatný graf, aby bylo možné sledovat vývoj emisí znečišťujících látek. V případě teplárny Trmice však došlo k nárůstu emisí oxidu siřičitého a oxidů dusíku, které byly na tento zdroj přeneseny v rámci součtových emisních stropů skupiny ČEZ, a.s.

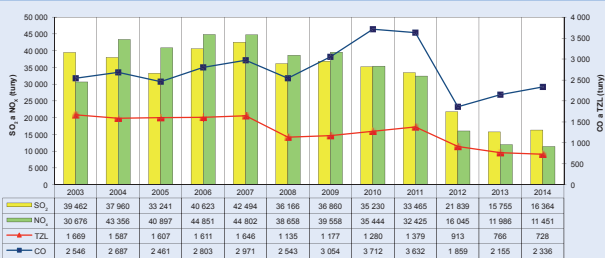
Nižší emise všech hlavních znečišťujících látek produkovaných spalovacími zdroji byly zaznamenány také v Teplárně Komoňany provozované společností United Energy, a.s.; teplárna Chomutov provozovatele ACTHERM, spol. s r.o. vykázala emise na úrovni předchozího roku. Naopak k nárůstu všech emisí do-

chází v uhelné kotelně společnosti ENERGY Ústí nad Labem, a.s., kde je navyšována výroba tepla na zastaralých kotlích pro výrobu elektrické energie.

Mírný nárůst objemu emisí znečišťujících látek z chemického a sklářského průmyslu souvisí s oživením výroby a zvýšením produkce výroby. Skokové snížení emisí SO₂ emitovaných z rafinérie společnosti Česká rafinérská, a.s. je způsobeno změnou metodiky výpočtu výše emisí z havarijních pochodní (tzv. flér) dle nového zákona o ochraně ovzduší.

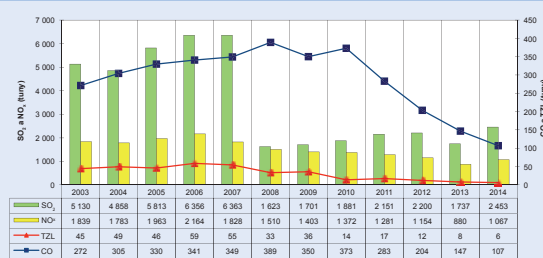
Na území Ústeckého kraje jsou provozována dvě zařízení, ve kterých dochází k tepelnému zpracování odpadů – Spalovna odpadů v Trmicih provozovaná společností SITA CZ a.s. a rotační cementářská pec ve společnosti Lafarge Cement, a.s. Obě zařízení mají platná integrovaná povolení se stanovenými závaznými podmínkami provozu, včetně stanovených emisních limitů.

ČEZ, a.s. – celkové emise základních znečišťujících látek (elektrárny Ledvice, Tušimice, Počerady, Pruněřov 1, Pruněřov 2, od r. 2012 mimo Počerady, od r. 2014 s teplárnou Trmice)

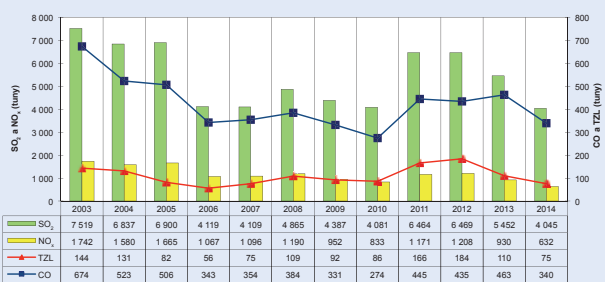
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

ČEZ, a.s. – Teplárna Trmice – emise základních znečišťujících látek

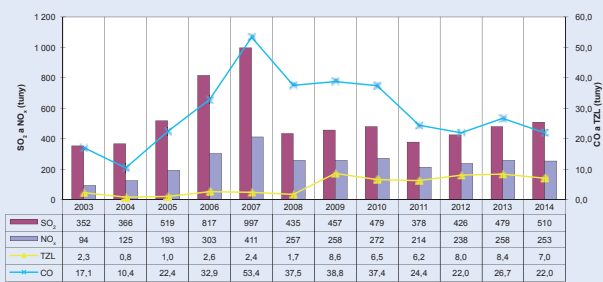
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

United Energy, a.s., teplárna Komoňany – emise základních znečišťujících látek

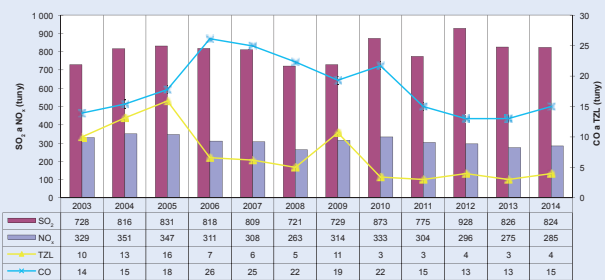
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

ENERGY Ústí nad Labem, a.s. – emise základních znečišťujících látek

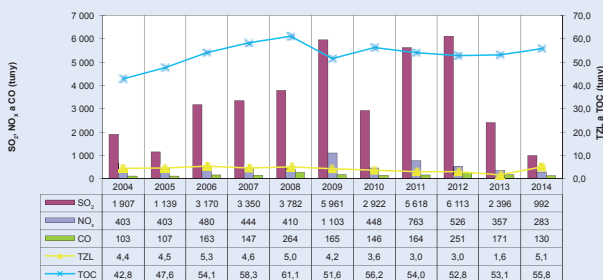
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

ACTHERM, spol. s r.o., odštěpný závod Chomutov – emise základních znečišťujících látek

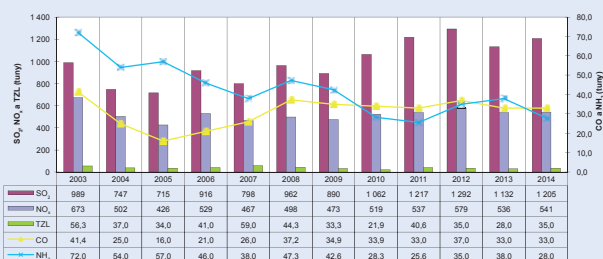
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s. – emise základních znečišťujících látek (Rafinérie Litvínov)

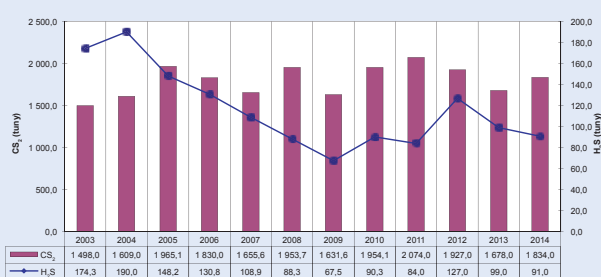

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

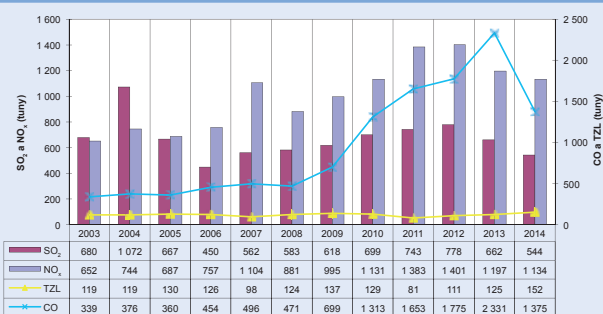

Lovochemie, a.s.
 – emise základních znečišťujících látek

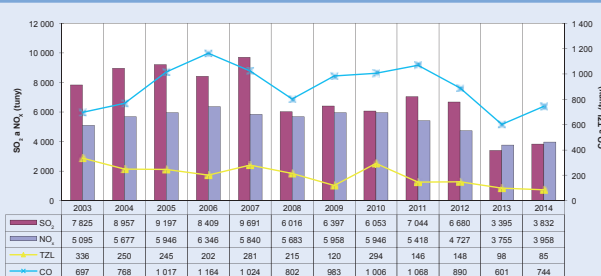
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

Glanzstoff Bohemia, s.r.o.
 – emise sirouhlíku a sulfanu

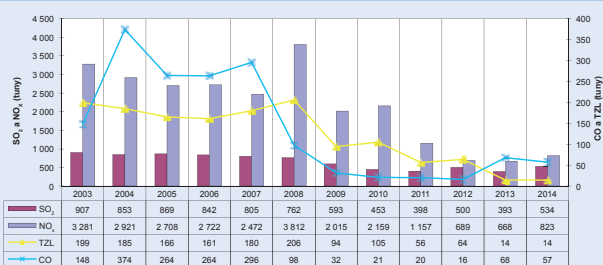
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

Mondi Štětí a.s.
 – emise základních znečišťujících látek

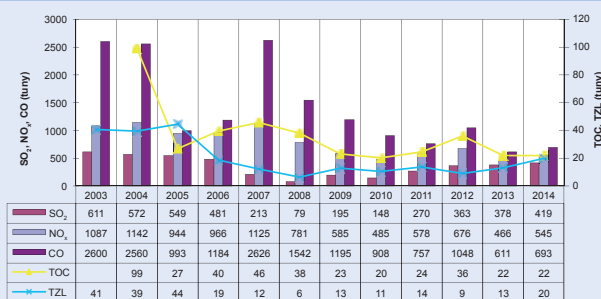
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

UNIPETROL RPA, s.r.o.
 – emise základních znečišťujících látek

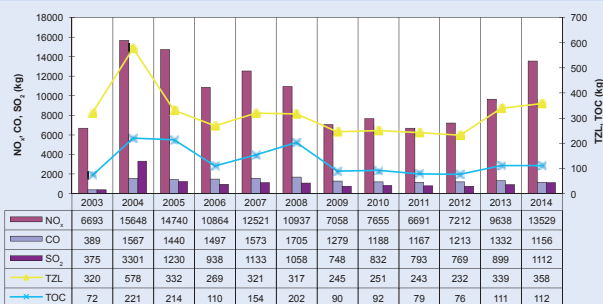
Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

AGC Flat Glass Czech a.s. – provozovna Řetenice
 – emise základních znečišťujících látek

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

Lafarge Cement, a.s. – cementářská pec
 – emise základních znečišťujících látek

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

SITA CZ a.s. – spalovna průmyslových odpadů Trmice
 – emise základních znečišťujících látek

Zdroj: KÚÚK, poplatková agenda, ISPOP

Množství emisí z cementářské pece společnosti Lafarge Cement, a.s. je závislé na množství produkce slínku a na kvalitě zpracovávané suroviny. Objem produkovaných emisí v roce

2014 se výrazně neliší v porovnání s emisemi vypouštěnými v předchozích letech. Zvyšující se emise SO₂ souvisí se zhoršující se kvalitou těžené suroviny (vyšší obsah pyritické síry).

Výše emisí znečišťujících látek ze spalovny odpadů v Trmici závisí na skladbě a množství spalovaných odpadů a může se ve sledovaných obdobích navzájem lišit. Mírný nárůst emisí v roce 2014 je zapříčiněn spalováním většího objemu odpadů než tomu bylo v předchozích letech (v roce 2014 bylo spáleno celkem 15.961 t odpadu, kdežto v roce 2013 pouze 14.191 t odpadů). I přes spalování většího množství odpadů v roce 2014, došlo ke snížení emisí těžkých kovů a PCDD/F.

V grafech vývoje emisí z cementářské pece a spalovny odpadů jsou znázorněny pouze základní znečišťující látky. Všechny sledované látky emitované ze zařízení, ve kterých dochází k tepelnému zpracování odpadu, uvádí následující tabulky:

Lafarge Cement, a.s. – cementářská pec, emise znečišťujících látek v t/rok											
t/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC	HCl	HF	Cd+Tl	Hg	Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V	PCDD/F (mg/rok)
2002	36,43	402,42	1225,88	1881,29							
2003	40,75	610,85	1087,33	2599,76							
2004	39,41	572,29	1141,78	2559,67	98,92						
2005	44,45	548,66	943,59	992,93	27,02						
2006	18,66	481,40	965,97	1184,42	39,50						13
2007	12,23	212,79	1125,37	2625,79	45,72	1,83	0,99	0,021	0,046	0,088	7
2008	6,39	79,37	780,63	1542,40	38,08	1,27	0,23	0,011	0,014	0,048	4
2009	12,70	195,15	585,46	1195,06	23,18	1,17	0,28	0,005	0,005	0,018	2
2010	10,51	147,90	485,29	908,12	20,25	0,46	0,06	0,003	0,006	0,023	0*
2011	13,60	269,50	577,98	757,36	24,44	0,61	0,03	0,002	0,010	0,023	0*
2012	9,43	362,74	675,76	1047,77	35,83	0,32	0,53	0,001	0,018	0,009	1,8
2013	13,36	377,95	465,7	611,47	22,04	0,51	0,02	0,002	0,005	0,005	4

*pod mezí detekce

Zdroj: KUÚK, poplatková agenda, ISPOP

SITA CZ a.s. – Spalovna Trmice											
kg/rok	TZL	SO ₂	NO _x	CO	TOC	HCl	HF	Cd+Tl	Hg	Sb+As+Pb+Cr+Co+Cu+Mn+Ni+V	PCDD/F (mg/rok)
2003	320,1	374,5	6692,6	388,7	72,0	123,6	81,8	1,2	1,3	34,4	37,6
2004	577,6	3301,1	15648,0	1567,3	220,7	311,3	124,1	8,7	2,8	2,2	4,7
2005	331,5	1230,4	14740,4	1439,8	214,1	491,3	81,5	3,8	1,7	5,4	7,3
2006	269,0	938,0	10863,7	1496,5	110,3	481,0	44,1	1,1	2,0	8,1	2,2
2007	320,5	1132,9	12521,3	1572,9	153,7	515,2	54,7	0,7	0,9	0,9	4,7
2008	317,1	1058,1	10937,2	1705,2	202,4	491,4	82,6	0,6	2,3	1,7	2,7
2009	245,3	747,8	7057,9	1278,7	90,0	372,8	67,8	0,4	1,6	1,2	2,1
2010	250,8	831,8	7654,5	1187,8	92,4	415,7	14,7	0,2	1,9	6,4	4,7
2011	242,6	793,2	6690,7	1166,6	78,7	402,8	25,3	0,2	1,5	3,9	2,8
2012	231,9	769,0	7211,5	1213,1	76,3	391,1	33,7	0,2	0,9	4,6	2,7
2013	339,2	899,4	9638,4	1332,4	111,0	433,8	24,2	0,7	3,1	10,3	2,3
2014	358,4	1112,2	13529,3	1156,5	111,7	552,6	51,9	0,53	0,87	1,56	1,18

Zdroj: KUÚK, poplatková agenda, ISPOP

Přechodný národní plán

Podle § 37 zákona o ochraně ovzduší platí pro vybrané stávající spalovací zdroje znečišťování ovzduší (spalovací zdroje s celkovým jmenovitým tepelným příkonem 50 MW a vyšší, u nichž bylo první povolení provozu vydáno před 27. listopadem 2002 nebo pro něž byla podána úplná žádost o první povolení provozu před tímto datem a které byly uvedeny do provozu nejpozději 27. listopadu 2003) pro období od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2020 přechodný režim a jsou zařazeny do Přechodného národního plánu. Provozovatel těchto zdrojů nejsou povinni plnit emisní limity pro oxidy dusíku, tuhé znečišťující látky a oxidy dusíku stanovené v prováděcím právním předpise, ale plní emisní limity stanovené v povolení provozu platném k 31. 12. 2015 a emisní stropy pro jednotlivé roky stanovené v Přechodném národním plánu.

Na území Ústeckého kraje je provozováno celkem 14 zdrojů znečišťování ovzduší zařazených do Přechodného národního plánu: elektrárna Ledvice, elektrárna Tušimice II, elektrárna Počerady, elektrárna Pruněšov I, elektrárna Pruněšov II, teplárna Komořany, teplárna Trmice, teplárna Chomutov společnosti ACTHERM, spol. s r.o., kotelná společnosti ENERGY Ústí nad Labem, a.s., teplárna Varnsdorf, uhelná kotelná společnosti Lovochemie, a.s., kotelná společnosti Mondi Štětí a.s., teplárna T700 společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. a energoblok společnosti UNIPETROL RPA, s.r.o. Jedná se o zdroje znečišťování ovzduší, které byly zahrnuty do tzv. Národního programu snižování emisí ze stá-

vajících zvláště velkých spalovacích stacionárních zdrojů.

Provozovatel dvou a více spalovacích zdrojů může namísto plnění emisních stropů pro tyto zdroje jednotlivě plnit emisní stropy, které jsou součtem emisních stropů stanovených těmto zdrojům (součtové emisní stropy).

Přechodný národní plán byl MŽP zpracován a odeslán ke schválení Evropské komisi. Po jeho schválení a vyhlášení ve Věstníku MŽP bude přechodný režim zahrnut do povolení provozu jednotlivých zdrojů znečišťování ovzduší (integrován povolení). Do 31. 12. 2015 pro tyto zdroje platí emisní limity a emisní stropy uvedené v platném povolení provozu.

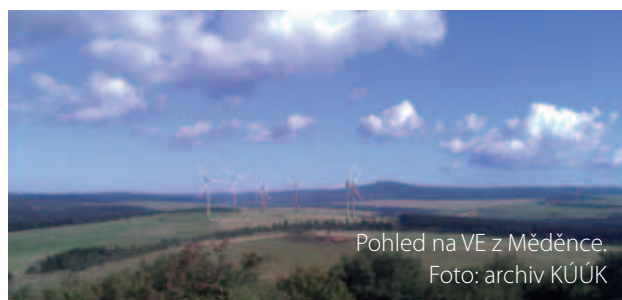
Imise

Kvalita ovzduší v daném území, tj. úroveň znečištění ovzduší, se posuzuje porovnáním naměřených koncentrací znečišťujících látek v ovzduší za dané období se stanovenými imisními limity. Závazné imisní limity a povolený počet jejich překročení za kalendářní rok uvádí příloha č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb. (příloha č. 1 obsahuje celkem 5 bodů). Sledování a vyhodnocování kvality ovzduší se provádí podle vyhlášky č. 330/2012 Sb. Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí (bod 1 přílohy č. 1 k zákonu) jsou stanoveny pro následující znečišťující látky: oxid siřičitý (hodinový a 24 hodinový průměr), oxid uhelnatý (maximální 8 hodinový průměr), PM_{10} (24 hodinový a roční průměr), $PM_{2,5}$ (roční průměr, platnost od 2015), oxid dusičitý (hodinový a roční průměr), olovo (roční průměr), benzen (roční průměr); dále jsou stanoveny imisní limity pro celkový obsah znečišťující látky v částicích PM_{10} vyhlášené pro ochranu zdraví lidí pro arsen, kadmium, nikl a benzo(a)pyren (vše roční průměr, bod 3 přílohy) a imisní limity pro troposférický ozon (body 4 a 5 přílohy).

Kvalita ovzduší na území Ústeckého kraje se vyhodnocuje na základě dat získaných z automatických měřicích stanic zařazených do Informačního systému kvality ovzduší (ISKO), jehož provozovatelem je na základě pověření ministerstva životního prostředí Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Na území Ústeckého kraje bylo v roce 2014 provozováno celkem 28 automatických měřicích stanic: v okrese Děčín tři stanice (Děčín, Sněžník, Valdek), v okrese Chomutov 6 stanic (Droužkovice, Chomutov, Měděnec, Nová Víska u Domašína, Tušimice, Výsluní), v okrese Litoměřice 3 stanice (Doksany, Libkovice pod Řípem, Litoměřice), v okrese Louny 2 stanice (Strojetice, Žatec), v okrese Most 6 stanic (Blažim, Havraň, Lom, Milá, Most, Rudolice v Horách), v okrese Teplice 3 stanice (Kostomlaty pod Milešovkou, Krupka, Teplice) a v okrese Ústí nad Labem 5 stanic (Ústí n.L.–ZÚ Pasteurova, Ústí n.L.–Všebořická, Ústí n.L.–Kočkov, Ústí n.L.–město, Ústí n.L. – Prokopa Diviše).

K překročení imisních limitů došlo v roce 2014 na následujících měřicích stanicích:

- překročení 24 hodinové koncentrace PM_{10} na celkem 13 stanicích: Lom (ULOMA), Most (UMOMA), Chomutov (UCHMA), Ústí nad Labem–město (UULMA), Ústí nad Labem–Všebořická (UULDM), Děčín (UDCMA), Teplice (UTPMA), Milá (UMLAA), Litoměřice (ULTTA), Krupka (UKRUA), Droužkovice (UDROA), Tušimice (UTUSA) a Doksany (UDOKM)

Pohled na VE z Měděnce.
Foto: archiv KÚÚK

- překročení roční průměrné koncentrace benzo(a)pyrenu na stanicích Teplice (UTPMP) a Ústí nad Labem – ZÚ Pasteurova (UUKPP)
  - překročení maximálního denního 8h klouzavého průměru pro ozon na stanicích Sněžník (USNZA), Tušimice (UTUSA), Litoměřice (ULTTA), Teplice (UTPMA), Lom (ULOMA), Most (UMOMA) a Ústí n.L. – město (UULMA) – nebyl však překročen maximální počet překročení
- Všechny ostatní imisní limity byly na všech měřicích stanicích umístěných na území Ústeckého kraje plněny.

Naměřená data z imisního monitoringu jsou využita při hodnocení kvality ovzduší daného území. Území České republiky je pro účely posuzování a řízení kvality ovzduší členěno na zóny/aglomerace uvedené v příloze č. 3 k zákonu č. 201/2012 Sb. Ústecký kraj a Karlovarský kraj tvoří Zónu Severozápad.

Překročení imisního limitu (LV) v rámci zón/aglomerací, krajů a obcí s rozšířenou působností České republiky, % plochy územního celku, 2014, zóna Severozápad													
Znečišťující látky uvedené v příloze č. 1 zákona č. 201/2012 Sb., v platném znění													
Zóna / aglomerace	Kraj	Obce s rozšířenou působností	Bod 1 přílohy				Bod 3 přílohy			Celkový souhrn překročení bez O ₃	Bod 5 přílohy	Celkový souhrn překročení s O ₃	
			PM ₁₀		PM _{2,5}	NO ₂	Souhrn překročení LV	BaP	Cd		Celkový souhrn překročení s O ₃		
			roční průměr > 40 µg.m ⁻³	36. max 24h průměr > 50 µg.m ⁻³	roční průměr > 25 µg.m ⁻³	roční průměr > 40 µg.m ⁻³		roční průměr > 1 ng.m ⁻³	roční průměr > 5 ng.m ⁻³				max. denní 8h klouzavý průměr > 120 µg.m ⁻³
Zóna Severozápad	Karlovarský kraj	Aš	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Cheb	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,7	
		Karlovy Vary	-	-	-	-	-	-	-	-	5,7	5,7	
		Kraslice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		Mariánské Lázně	-	-	-	-	-	-	-	-	6,6	6,6	
		Ostrov	-	-	-	-	-	-	-	-	57,6	57,6	
		Sokolov	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,6	
		Kraj/Region	-	-	-	-	-	-	-	-	8,56	8,56	
	Ústecký kraj	Bílina	-	60,8	-	-	60,8	10,5	-	10,5	60,8	-	60,8
		Děčín	-	8,8	-	-	8,8	7,8	-	7,8	9,4	-	9,4
		Chomutov	-	31,6	-	-	31,6	0,6	-	0,6	31,6	24,2	55,7
		Kadaň	-	7,6	-	-	7,6	-	-	-	7,6	32,2	39,9
		Litoměřice	-	32,0	-	-	32,0	9,5	-	9,5	32,0	-	32,0
		Litvínov	-	29,5	-	-	29,5	8,9	-	8,9	29,5	31,6	61,2
		Louny	-	58,2	-	-	58,2	6,6	-	6,6	58,2	-	58,2
		Lovosice	-	55,8	-	-	55,8	10,2	-	10,2	55,8	-	55,8
		Most	-	97,0	-	-	97,0	13,8	-	13,8	97,0	-	97,0
		Podbořany	-	0,9	-	-	0,9	-	-	-	0,9	-	0,9
		Roudnice nad Labem	-	78,6	-	-	78,6	11,2	-	11,2	79,0	-	79,0
		Rumburk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Teplice	-	44,2	-	-	44,2	15,7	-	15,7	44,5	22,6	67,0
		Ústí nad Labem	-	21,3	-	-	21,3	3,2	-	3,2	21,3	-	21,3
		Varnsdorf	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		Žatec	-	71,6	-	-	71,6	3,6	-	3,6	71,6	-	71,6
		Kraj	-	35,15	-	-	35,15	6,12	-	6,12	35,24	7,78	43,02
		Zóna	-	21,68	-	-	21,68	3,77	-	3,77	21,73	8,08	29,81

Zdroj: ČHMÚ

Rozsah území, na kterém byl překročen některý z imisních limitů (bez přízemního ozonu), se oproti předchozímu roku zvýšil na cca úroveň roku 2012. Důvodem byly zvýšené koncentrace polévatého prachu zejména na Mostecku (na 97 % území obce s rozšířenou působností, tj. Magistrátu města Mostu, byla překračována maximální 24 hodinová koncentrace PM₁₀).

Oblasti, ve kterých byl překročen některý z imisních limitů (bez přízemního ozonu) – % území ČR, % území kraje

Rok	Česká republika	Ústecký kraj
2005	35,80	62,58
2006	31,18	46,95
2007	8,52	6,92
2008	4,57	2,36
2009	5,39	6,82
2010	24,98	54,07
2011	23,18	58,14
2012	26,81	34,36
2013	17,51	6,32
2014	**	35,24

Zdroj: ČHMÚ

*) data upravena dle aktuální verze PZKO zóna CZ04 – Severozápad
 **) údaj do uzávěrky ročenky nebyl k dispozici

Bouřková supercela snímaná z úpatí Křemína na Litoměřicku.
Foto: Jiří Svoboda

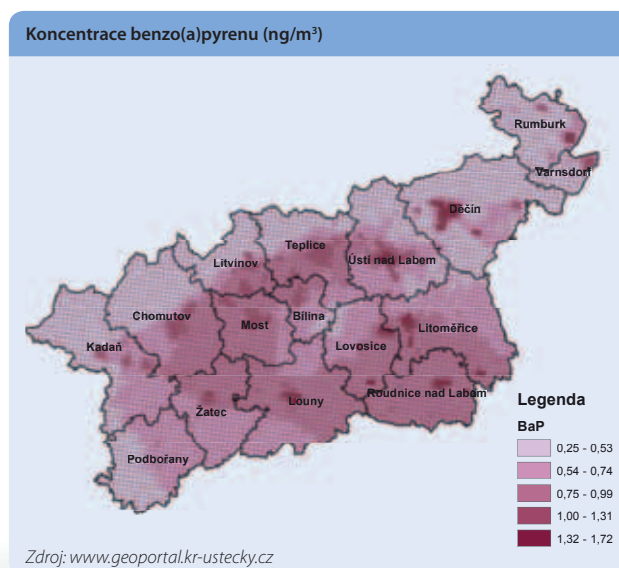
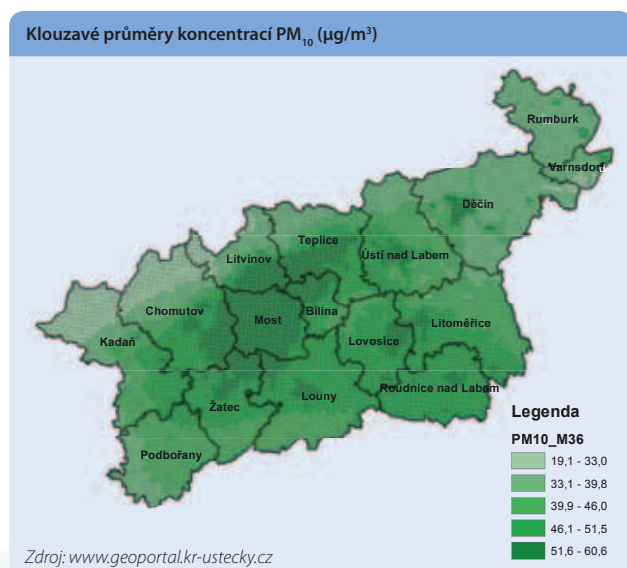

Smogová situace

Nový zákon o ochraně ovzduší č. 201/2012 Sb. pro vyhlášení smogové situace zavedl nové pojmy: informativní prahové hodnoty pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM_{10} , regulační prahové hodnoty pro oxid siřičitý, oxid dusičitý a částice PM_{10} a informativní a varovnou hodnotu pro troposférický ozon. Vznik smogové situace a její ukončení vyhláší ministerstvo životního prostředí neprodleně ve veřejně přístupném informačním systému a v médiích. Kraj ani provozovatelé již nezpracovávají regulační řád. Součástí povolení provozu zdrojů znečišťování ovzduší, které se významně podílí na zhoršení kvality ovzduší v daném místě, jsou i zvláštní podmínky provozu při překročení regulační prahové hodnoty, které nahrazují povinnosti provozovatele stanovené v regulačním řádu.

V roce 2014 nebyla na území Ústeckého kraje vyhlášena žádná smogová situace.

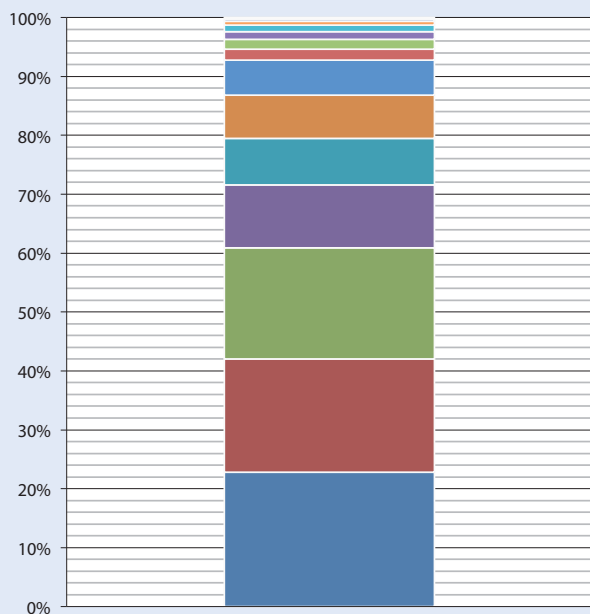
Další informace o stavu kvality ovzduší v Ústeckém kraji lze nalézt na www.geoportal.kr-ustecky.cz. Níže jsou uvedeny např. pětileté klouzavé průměry koncentrací částic PM_{10} (36 NVH za roky 2007–2013) a koncentrace benzo(a)pyrenu (2007–2013).

Energetika

Přestože podíl výroby elektrické energie na území Ústeckého kraje z celorepublikového pohledu má dlouhodobě klesající trend, patří Ústecký kraj stále mezi nejvýznamnější producenty.

Podíl výroby elektrické energie krajů ČR v roce 2014 (brutto)

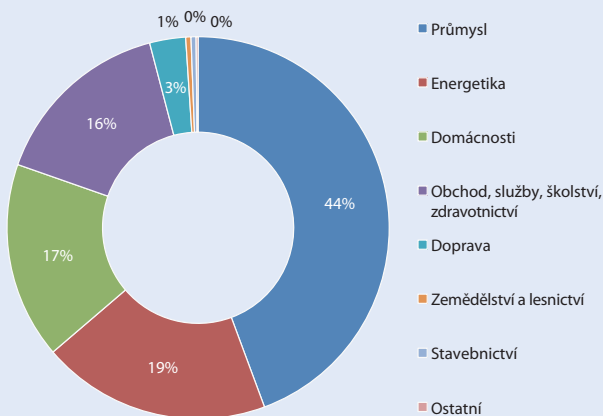

	GWh
Praha	200,733
Liberecký	339,943
Zlínský	547,188
Olomoucký	1 027,774
Královéhradecký	1 078,350
Plzeňský	1 405,602
Jihomoravský	1 671,724
Karlovarský	5 091,830
Pardubický	6 324,601
Moravskoslezský	6 775,125
Středočeský	9 203,278
Jihočeský	16 190,013
Vysočina	16 521,388
Ústecký	19 265,877

Zdroj: ERÚ

Ústecký kraj je krajem průmyslovým. Hospodářský vývoj kraje je podmíněn bohatými zásobami nerostných surovin, jmenovat lze například hnědé uhlí. Energetika zaujímá významné postavení v ekonomice kraje.

Podíl spotřeby elektrické energie netto v ES ÚK podle sektorů národního hospodářství v roce 2014

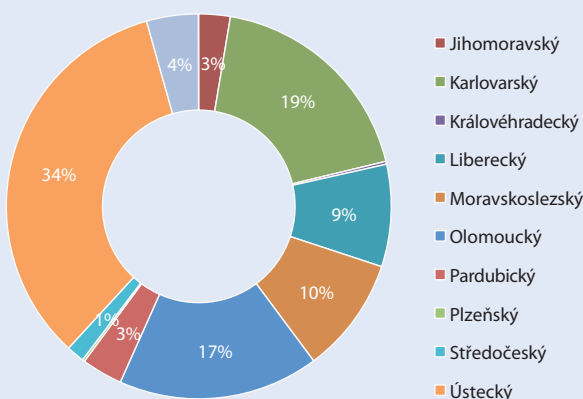
Zdroj: ERÚ

Na území kraje se nacházejí jedny z největších uhelných elektráren v České republice (Elektrárna Tušimice, Elektrárny Pruněrov I a II, Elektrárna Ledvice – ČEZ, a. s., Elektrárna Počerady – Elektrárna Počerady, a. s.).

Průmysl a energetika jsou zároveň největšími spotřebiteli elektrické energie.

Největší meziroční změna (na celorepublikové úrovni) výroby elektrické energie nastala u velkých vodních elektráren nad 10 MW (pokles 40 %), což bylo způsobeno nízkou hladinou vodních toků. Vývoj výroby z dalších podporovaných obnovitelných zdrojů (větrné elektrárny, fotovoltaické elektrárny, bioplyn, biomasa a BRKO) zaznamenal od roku 2005 významný nárůst, který začal stagnovat až v posledních dvou letech.

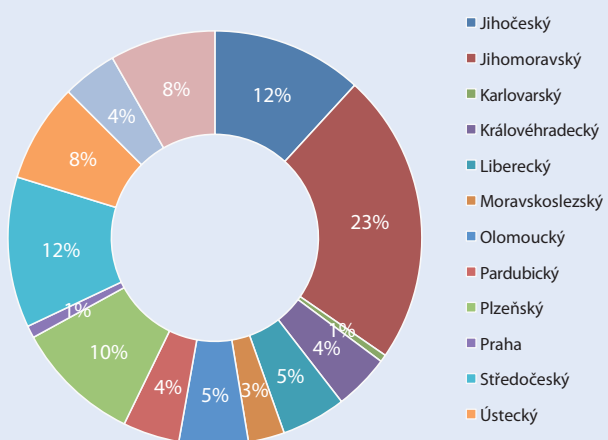
Podíl výroby elektrické energie (brutto) krajů ČR v roce 2014 prostřednictvím větrných elektráren

Zdroj: ERÚ

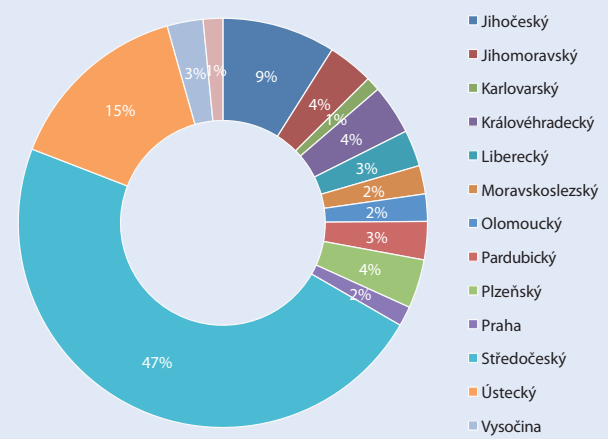

Podíl výroby elektrické energie (brutto) krajů ČR v roce 2014 prostřednictvím fotovoltaických elektráren

Zdroj: ERÚ

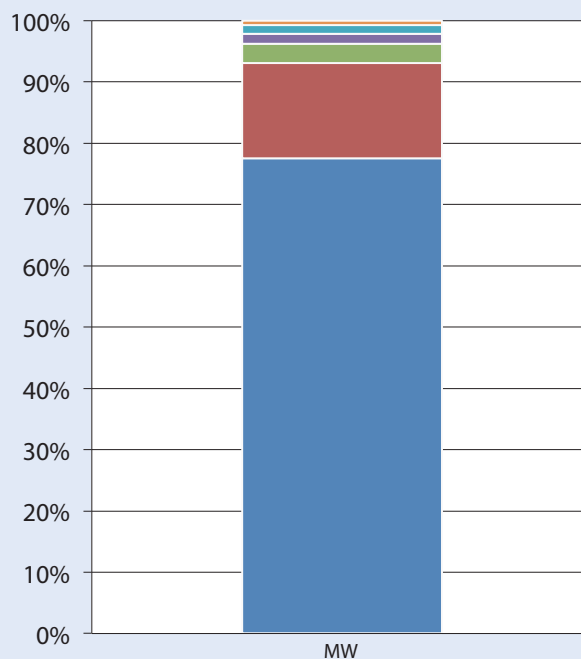
Podíl výroby elektrické energie (brutto) krajů ČR v roce 2014 prostřednictvím vodních elektráren

Zdroj: ERÚ

Na významném meziročním nárůstu instalovaného výkonu v Ústeckém kraji se projevilo spuštění paroplynového zdroje (Paroplynový cyklus Počeradý), umístěného v areálu Elektrárny Počeradý, do zkušební provozu. Instalovaný elektrický výkon paroplynového zdroje činí 845 MW. Provozovatelem je ČEZ, a. s.

Podíly instalovaných výkonů v ES ÚK v roce 2014 (MW)

■ Plynové a spalovací elektrárny	40,8
■ Vodní elektrárny	76,4
■ Větrné elektrárny	86,8
■ Fotovoltaické elektrárny	176,1
■ Paroplynové elektrárny	845,0
■ Parní elektrárny	4 239,0

Zdroj: ERÚ

8

ODPADY

PREVENCE ZÁVAŽNÝCH HAVÁRIÍ

Odpadové hospodářství

Produkce odpadů v Ústeckém kraji je úzce spojena s aktuálním stavem průmyslu, především stavebním, a sanacemi starých ekologických zátěží. Tato souvislost se výrazně projevila i v roce 2014, kdy došlo ke značnému nárůstu produkce odpadů. Na území kraje bylo vyprodukováno cca 3,2 mil. tun odpadů oproti 2,4 mil. tunám odpadů v roce 2013. Vývoj produkce odpadů je znázorněn v následující tabulce.

Vývoj produkce odpadů podle druhu				
Rok	Všechny odpady	Nebezpečné odpady	Ostatní odpady	Komunální odpady
Vyhodnocení	[1000 t/rok]	[1000 t/rok]	[1000 t/rok]	[1000 t/rok]
2006	2 734,74	163,06	2 571,68	401,29
2007	2 702,61	162,10	2 540,51	438,11
2008	3 467,53	330,34	3 137,19	460,58
2009	3 176,20	383,59	2 792,61	471,27
2010	2 535,74	207,98	2 327,76	452,59
2011	2 884,68	197,42	2 687,26	467,89
2012	2 686,93	278,75	2 408,18	409,67
2013	2 385,33	155,82	2 229,50	422,78
2014	3 217,10	139,03	3 078,08	341,09

Pokud však vyloučíme odpady ze stavebnictví a odpady vzniklé v souvislosti se sanacemi, je produkce odpadů poměrně vyrovnaná a pohybuje se okolo 1 mil. tun odpadů za rok.

Ve srovnání s loňským rokem došlo k mírnému poklesu produkce nebezpečných odpadů a snížila se i produkce odpadů komunálních.

K největšímu nárůstu produkce došlo u odpadu kat. č. 17 05 04 Zemina a kamení neuvedené pod číslem 17 05 03. Produkce tohoto odpadu vzrostla ze 432,8 tis. tun na 1 453,5 tis. tun, což je navýšení o 1 020,7 tis. tun. Tento odpad v množství 728,5 tis. tun vyprodukovala společnost EUROVIA CS, a.s. při stavbě rychlostní silnice R6 z Prahy do Karlových Varů v úseku Lubenec – Bošov, dále společnost REKULTIVACE Ústí nad Labem, s.r.o. při zajišťování stability svahů Rabenov v množství 148,8 tis. tun. Společnost EKODENDRA s.r.o. s produkcí tohoto odpadu v množství 28,8 tis. tun zaujímá 3. místo. Navýšení produkce stavebního odpadu nastalo i u odpadu kat. č. 17 01 07 Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06. Tento odpad v množství 34,5 tis. tun vznikl mimo jiné společnosti Severní energetická a.s. při bourání starých objektů v Komořanech. Při rekonstrukci a modernizaci železničních tratí na území Ústeckého kraje vzrostla 8,5 krát také produkce odpadu kat. č. 17 05 08 Štěrky ze železničního svršku neuvedené pod číslem 17 05 07 na celkem 41,6 tis. tun. Biologickou dekontaminací bylo vyprodukováno 96,9 tis. tun odpadů kat. č. 19 03 05 Stabilizovaný odpad neuvedený pod číslem 19 03 04, největší podíl na této produkci má společnost SITA CZ a.s. Ústí nad Labem.

Výrazné snížení produkce odpadu kat. č. 17 09 04 Směsné stavební a demoliční odpady o 41 tis. tun nastalo v souvislosti s postupným dokončováním projektu oživení kulturních památek města Terezín a dokončením celkové

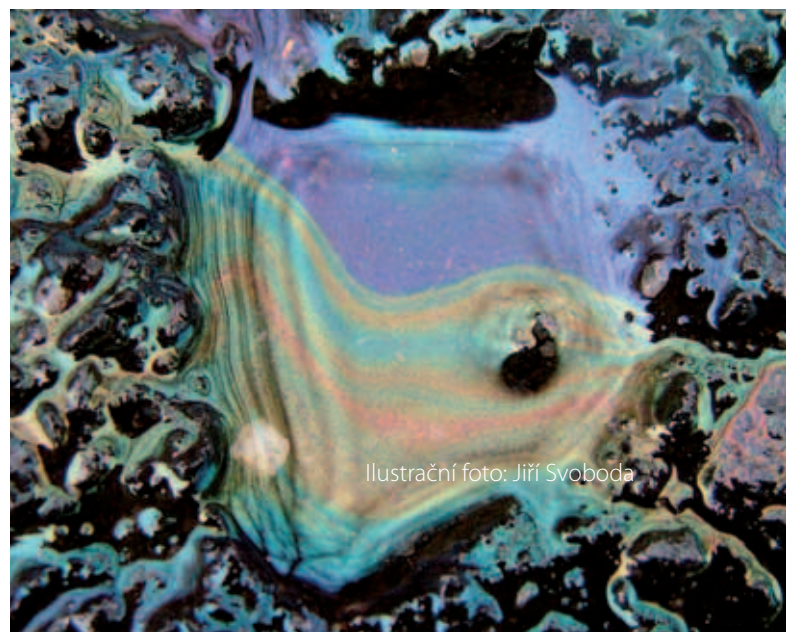
rekonstrukce silničního mostu u nádraží v Mostě na celkových 33,2 tis. tun. Pokles produkce byl zaznamenán i u komunálních odpadů, a to zejména u odpadu kat. č. 20 03 07 Objemný odpad o 8,5 tis. tun a 20 03 01 Směsný komunální odpad o 4 tis. tun.

Při porovnání množství využitého ostatního odpadu k odstraněnému zjistíme, že různé způsoby využívání odpadů převažují nad jeho odstraňováním. Využito bylo 2 279,0 tisíc tun odpadů kategorie ostatní, kdežto odstraněno 469,9 tis. tun. Oproti předchozímu roku podíl využitých ostatních odpadů poklesl, tento úbytek zapříčinil odpad kat. č. 17 05 04 Zemina a kamení (cca 728 tis. tun), který byl odtěžen (značný nárůst produkce) při výstavbě vysokorychlostní komunikace R6 na území Ústeckého kraje, avšak využit v jiném kraji.

Nejčastěji byly odpady kategorie ostatní využity na terénní úpravy, které se podílejí 38 % na celkovém množství využitých ostatních odpadů. Tímto způsobem využila odpad nejvíce společnost JUROS, s.r.o. (Ústí nad Labem – 195 tis. tun), Palivový kombinát, státní podnik (Chabařovice – svahy Rabenov – 138 tis. tun) a KRAUN spol. s r.o. (Travčice – 97 tis. tun).

Recyklováno bylo 23 % využitých ostatních odpadů, především stavební odpady v zařízeních společností EKOSTAVBY Louny s.r.o. (85 tis. tun), AUTO MAKAR s.r.o. (64 tis. tun) a REMEX CZ a.s. (61 tis. tun).

Využití ostatních odpadů v kompostárnách a bioplynových stanicích (Luboš Hora – Bílina, JUROS, s.r.o. – Ústí nad Labem, Biolmpro s.r.o. – Málkov a WEKUS spol. s r.o. – Málkov) oproti předchozímu roku 2013 vzrostlo ze 150 na 177 tis. tun.

Ilustrační foto: Jiří Svoboda

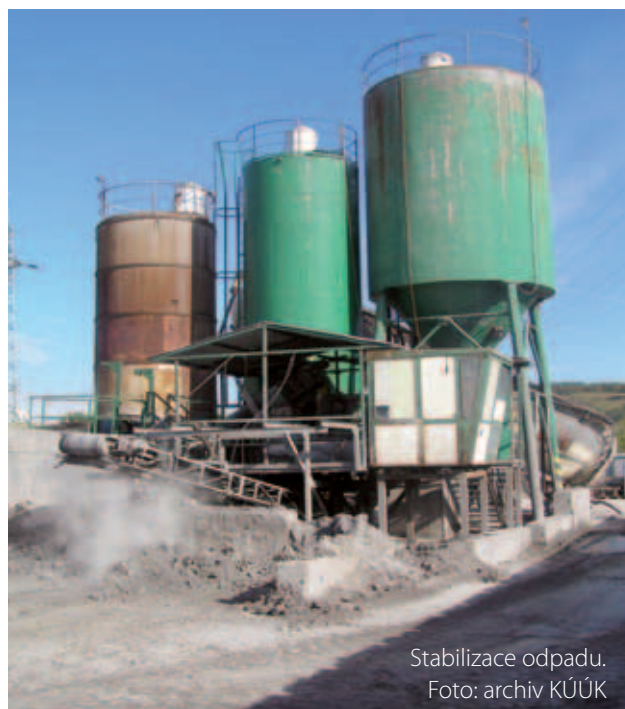
Kompostárna Údlice

Nemalé množství odpadu kategorie ostatní je vyváženo do zahraničí. Toto množství tvoří 21 % z celkově využitého odpadu a zůstává prakticky stejné od roku 2011. Nejvíce odpadů bylo vyvezeno do Německa, především železo a železné kovy (255 tis. tun), a do Polska papír, lepenka a lepenkové obaly (114 tis. tun).

Odstraňované odpady kategorie ostatní jsou především skládkovány. Ze 469,9 tis. tun odstraněných ostatních odpadů jich bylo uloženo na skládku cca 72 % jako v předchozím roce. Téměř 25 % (112 tis. tun) vybraných ostatních odpadů bylo odstraněno v čistírnách odpadních vod společnosti Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.

Kompostárna Údlice.
Foto: archiv KÚÚK

Stabilizace odpadu.
Foto: archiv KÚÚK

Stabilizace odpadu

Komunální odpad (veškerý odpad z domácností včetně jeho odděleně sbíraných složek a odpad vzniklý na území obce při údržbě veřejné zeleně, úklidu veřejných prostranství a čištění veřejné kanalizace) je prakticky pouze odstraňován a jednoznačně převažuje skládkování – 80 % tohoto odpadu končí na skládkách.

V třídění odpadu se situace postupně zlepšuje, i když za celostátním průměrem Ústecký kraj stále zaostává. V roce 2004 byla průměrná výtěžnost papíru, plastů, skla a nápojového kartonu na obyvatele necelých 13 kg, v roce 2009 to bylo již 28,2 kg a v roce 2014 hodnota vytríděného odpadu v kraji představuje 35,5 kg na osobu ročně (o 5 kg pod celostátním průměrem). V roce 2014 na jednoho obyvatele kraje připadlo v průměru 18,7 kg vytríděného papíru, 8,5 kg plastů, více než 8 kg skla a 0,1 kg nápojového kartonu. Meziročně výtěžnost recyklovaných odpadů vzrostla o 1 kg. Na konci roku 2014 bylo ve městech a obcích Ústeckého kraje 22 854 barevných kontejnerů. Oproti roku 2013 jich přibýlo 1474 kusů, což je nejvyšší meziroční nárůst v ČR. Jedno kontejnerové stanoviště slouží v průměru pro 115 obyvatel. V tradiční soutěži měst a obcí Ústeckého kraje v třídění odpadu „Skleněná popelnice 2015“ bylo konečné pořadí následovné:

v kategorii obce:

1. Deštnice, 2. Libčeves, 3. Doubice, 4. Kryštofovy Hamry, 5. Pesvice, 6. Brodec, 7. Hrušovany, 8. Droužkovice, 9. Vědomice, 10. Výškov.

v kategorii města:

1. Loučná pod Klínovcem, 2. Ročov, 3. Ústěk, 4. Brozany nad Ohří, 5. Libochovice, 6. Dolní Poustevna, 7. Krásná Lípa, 8. Kadaň, 9. Roudnice nad Labem, 10. Litoměřice.

Skládka Tušimice

Na území Ústeckého kraje bylo více odpadů kategorie nebezpečný odstraněno (100,4 tis. tun) a využito (93, 7 tis. tun) než vyprodukováno. Tuto disproporci lze vysvětlit dovozem odpadů z jiných krajů. Nebezpečné odpady jsou upravovány např. stabilizací, solidifikací nebo biologickou úpravou. Tímto způsobem bylo upraveno 73,2 tis. tun nebezpečného odpadu. Odpad vystupující z těchto zařízení je deklarován jako odpad ostatní a končí převážně na skládkách. Tyto technologie využívají zejména společnosti LADEO Lukavec s.r.o., PATOK a.s. Louny, EKOM CZ a.s. Rtně nad Bílinou, FEMME a.s. Žatec a CELIO a.s. Litvínov. Množství spáleného (16,4 tis. tun) nebo využitého nebezpečného odpadu jako paliva (32,8 tis. tun) je srovnatelné s množstvím nebezpečného odpadu takto využitým nebo odstraněným v roce 2013.

Skládka Tušimice.
Foto: archiv KÚÚK

Produkce a nakládání s odpady v Ústeckém kraji v roce 2011 až 2014 (tis. t)								
Produkce a způsob nakládání	Kategorie odpad							
	Ostatní				Nebezpečný			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Produkce odpadů celkem	2 884,68	2 686,91	2 385,33	3 217,10	197,42	278,75	155,82	139,03
Úprava nebo využití odpadů	2 343,14	2 123,17	1 947,26	2 248,70	93,43	108,76	83,12	83,66
Odstranění skládkováním	448,31	368,03	369,18	336,14	14,70	5,01	8 514,00	5,12
Odstranění spalováním	0,87	0,80	0,58	1,48	16,35	15,17	15,85	16,38

K největším producentům odpadů v Ústeckém kraji patřila v roce 2014 společnosti EUROVIA CS, a.s. s produkcí 788 tis. tun odpadů a REKULTIVACE Ústí nad Labem, s.r.o. (155 tis. tun). Jedná se o zeminu a kamení, kterou vyprodukovaly při stavení činnosti na území ORP Podbořany, Litvínov a Ústí nad Labem a dále společnost SITA CZ a.s. Ústí nad Labem, která provozuje zařízení na úpravu odpadů (stabilizace/solidifikace) v množství cca 76 tis. tun.

a to v areálu společnosti ACTHERM a v bývalé galvanovně v Háji u Loučné pod Klínovcem byla sanace úspěšně ukončena.

Z pohledu veřejnosti bylo zatím nejmarkantnějšího pokroku dosaženo při odstraňování dehtových lagun v Růžodole, které byly používány k ukládání tekutých odpadů z chemických závodů v Litvínově. Byly odstraněny 4 dehtové laguny a v současnosti na lokalitě probíhá sanace podzemních vod.

Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěž považujeme závažnou kontaminaci horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti. Na území Ústeckého kraje je v současnosti v databázi SEKM (systém evidence kontaminovaných míst), která je vedena Ministerstvem životního prostředí, zaneseno 491 lokalit, převážná většina z nich jsou bývalé skládky komunálního odpadu. Na mnoha lokalitách, na kterých byla SEZ potvrzena, její odstraňování ještě ani nezačalo.

V roce 2014 probíhalo na 11 lokalitách v kraji sanační čerpání znečištěných podzemních vod a na dvou lokalitách,

Dehtová laguna v Růžodole.
Foto: archiv KÚÚK

Ilustrační foto: Jiří Svoboda

V roce 2014 bylo v Ústeckém kraji 31 průmyslových objektů, které spadají pod působnost zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií (dále jen „zákon o prevenci závažných havárií“), tj. o dva méně než v roce minulém. V průběhu roku 2014 došlo v souvislosti s legislativní změnou k vyřazení dvou objektů společnosti ČEZ, a.s. a to Elektrárny Pruněřov a Teplárny Trmice. Počtem zařazených objektů je Ústecký kraj na druhém místě v republice za krajem Středočeským.

Objekty jsou rozděleny do dvou skupin – A a B, podle množství skladovaných a používaných nebezpečných chemických látek. V objektech skupiny A je nakládáno s menším množstvím nebezpečných chemických látek, v objektech B s větším. Objektů typu A je 16 a objektů typu B 15. Jejich rozmístění na území kraje je znázorněno v mapce a jejich počet v jednotlivých okresech je uveden v grafu.

Provozovatelé objektů zařazených do skupiny A nebo B z hlediska zákona o prevenci závažných havárií

Zelená (skupina A):

1. DoorHan, s.r.o.
2. NCH Distribution, s.r.o.

Flexfill, s.r.o.

3. AGC Flat Glass Czech a.s.
4. KRATOLIA Trade, a.s.
5. SIAD Czech spol. s r.o.
6. Enaspol, a.s.
7. MERO ČR a.s.

Euro Support Manufacturing Czechia s.r.o.

8. Glazura, s.r.o.
9. AIR PRODUCTS spol. s r.o. - závod Děčín
10. Glanzstoff Bohemia s.r.o.

PREOL, a.s.

11. LINDE TECHNOPLYN, a.s.
12. HITACHI Automotive Systems Czech, s.r.o.
13. AIR PRODUCTS spol. s r.o. - závod Teplice

ČERVENÁ (skupina B):

1. Hüttenes-Albertus CZ s.r.o.
2. EPC – Česká republika s.r.o.
3. Mondi Štětí a.s.
4. Kralupol s.r.o.

ČEPRO, a.s.

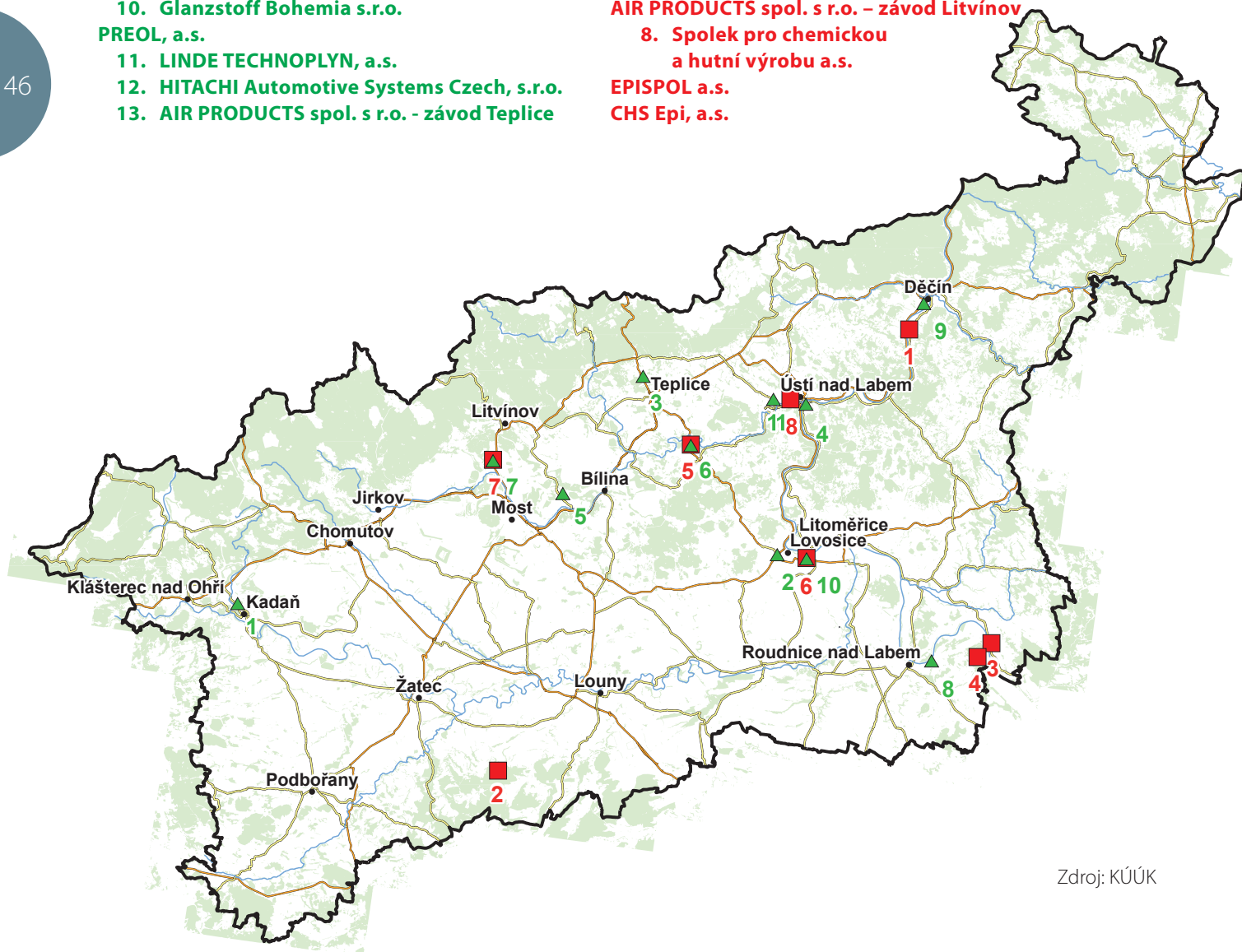
5. Czech Aerosol a.s.
6. Lovochemie a.s.
7. UNIPETROL RPA s.r.o.

UNIPETROL DOPRAVA s.r.o.

- Česká Rafinérská a.s.
SYNTHOS Kralupy a.s.
AIR PRODUCTS spol. s r.o. – závod Litvínov
8. Spolek pro chemickou a hutní výrobu a.s.

EPISPOL a.s.

CHS Epi, a.s.

V okolí pěti průmyslových areálů byly stanoveny zóny havarijního plánování (ZHP). Hranice ZHP byly stanoveny s ohledem na dosah možné havárie, jejíž účinky se mohou projevit za hranicemi areálů a způsobit škody na životech a zdraví lidí, životním prostředí a majetku. Pro jednotlivé ZHP byly Hasičským záchranným sborem Ústeckého kraje vypracovány vnější havarijní plány, které řeší postup složek Integrovaného záchranného systému a dalších orgánů při vzniku závažné havárie.

Krajský úřad vydává zejména pro veřejnost, která má bydliště v ZHP, pro zaměstnavatele, kteří mají v ZHP své provozovny a pro provozovatele budov a zařízení navštěvovaných veřejností, zejména školám či nemocnicím, které jsou umístěny v ZHP, informační brožury, v kterých jsou shrnuty základní údaje o možném nebezpečí, preventivních bezpečnostních opatřeních na zmírnění dopadů a o žádoucím chování obyvatel v případě vzniku závažné havárie.

Přehled průmyslových areálů včetně společností, které v nich provozují objekty zařazené dle zákona o prevenci závažných havárií a pro které je zpracován vnější havarijní plán:

1. Areál Chempark Záluží

UNIPETROL RPA, s.r.o., ČESKÁ RAFINÉRSKÁ, a.s., UNIPETROL DOPRAVA, s.r.o., AIR PRODUCTS, s.r.o, Eurosupport Manufacturing Czechia, s.r.o., SYNTHOS Kralupy a.s. a MERO ČR, a.s.

Hlavní používané nebezpečné látky: extrémně hořlavé zkapalněné plyny, amoniak, etylbenzen, benzíny

2. Areál Spolku pro chemickou a hutní výrobu

Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost, EPISPOL, a.s. a CHS Epi, a.s.

Hlavní používané nebezpečné látky: chlor, propylen

3. Průmyslový areál Lovosice

Lovochemie, a.s., PREOL, a.s. a Glanzstoff-Bohemia, s.r.o.

Hlavní používané nebezpečné látky amoniak, dusičnan amonný, metanol, hexan, sirouhlik

4. Areál Čepro

ČEPRO, a.s. a Kralupol, a.s.

Hlavní používané nebezpečné látky: extrémně hořlavé zkapalněné plyny (LPG), benzíny

5. Výrobní areál Velvěty

Czech Aerosol, a.s, a Enaspol, a.s.

Hlavní používané nebezpečné látky: propan-butan, dimethyleter, formaldehyd

V roce 2014 nedošlo na území Ústeckého kraje ve spojitosti s nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami k žádné havárii v objektu zařazeném podle zákona o prevenci závažných havárií.

Areál Spolchemie v Ústí nad Labem.
Foto: Jiří Svoboda

9

EKOLOGICKÁ
VÝCHOVA,
VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA

DOTACE

48

Luční kůň na květu kosatec sibiřského na Babinských loukách.
Foto: Jiří Svoboda

Zastupitelstvo Ústeckého kraje schválilo dne 26. 6. 2013 usnesením č. 92/7Z/2013 „Aktualizaci Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji“, který předložil odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s odborem školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se o aktualizovaný koncepční materiál pro rozvoj ekovýchovy v našem kraji pro období let 2013–2020. Aktualizovaná koncepce EVVO sleduje moderní trendy a současné potřeby v oblasti EVVO v kraji. V roce 2014 byl zpracován a schválen Akční plán EVVO Ústeckého kraje pro období 2014–2015.

Ústecký kraj i nadále pokračoval ve spolupráci s partnerem EKO-KOM, a. s. na rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) v Ústeckém kraji. Cílem projektu byla intenzifikace odděleného sběru a zajištění využití komunálních odpadů včetně jejich obalů a aktivity v souladu s rozvojem systému EVVO v Ústeckém kraji (soutěže, krajská konference, aktualizace webových stránek, vydávání e-čtvrtletníku). Problematika EVVO se kromě školských zařízení, občanských sdružení a neziskových organizací, které se zaměřují na zvyšování úrovně ekologického vnímání cílových skupin, vztahuje také na obce Ústeckého kraje. Svědčí o tom již desátý ročník soutěže „Skleněná popelnice“ kterou pro všechny obce vyhlašuje Ústecký kraj.

V březnu 2014 se v prostorách Krajského úřadu Ústeckého kraje uskutečnilo III. Setkání koordinátorů environmentální výchovy Ústeckého kraje, kteří se v rámci své činnosti věnují problematice EVVO. Cílem setkání bylo seznámit zájemce např. se specializačním studiem koordinátorů EVVO na území Ústeckého kraje.

V rámci Krajské konference EVVO v listopadu 2013 byla vyhlášena ekologická soutěž „EKO-KOUMÁK 2014“. Soutěž byla určena žákům středních škol. Studenti měli za úkol se zamyslet nad svým okolím a vymyslet projekt, který by řešil zlepšení životního prostředí. Vyhlášení výsledků proběhlo v červnu 2014 v prostorách Konferenčního sálu Krajského úřadu Ústeckého kraje. Soutěže se zúčastnilo 18 účastníků. Na výherce čekaly ceny v podobě finanční hotovosti, ale také věcné dary v podobě tabletů.

Dne 11. září 2014 uspořádal Ústecký kraj Konferenci EVVO („environmentální vzdělávání, výchova a osvěta“) Ústeckého kraje, určenou koordinátorům EVVO pracujícím na školách a školských zařízeních Ústeckého kraje a zástupcům neziskových organizací působících v oblasti ekologické výchovy na území Ústeckého kraje. Konference se zúčastnilo na 90 koordinátorů a zástupců neziskových organizací. Dopolední blok proběhl v Konferenčním sále Krajského úřadu Ústeckého kraje a byl naplněn přednáškami zaměřenými na rozvoj ekologické výchovy. V rámci programu bylo čtyřem nominovaným předáno ocenění Lipová ratolest (ocenění za přínos v ekologické výchově). Ocenění obdrželi: PhDr. RNDr. Danuše Kvasničková, CSc., RNDr. Vlastislav Vlačíha – za celoživotní práci na rozvoji ekologické výchovy a Mgr. Jana Střížková a Mgr. Jaroslava Arnoštová – za práci školního koordinátora. Odpolední blok proběhl v prostorách nedalekého Domu dětí a mládeže a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Ústí nad Labem, příspěvková organizace, kde proběhly praktické workshopy, např.: výroby z dřevěných materiálů, výroba šperků z tříděných materiálů, výroba věcí z pedigu, výroba přírodní kosmetiky, zdravé vaření a výživové poradenství, a byly nabízeny programy ekocenter v Ústeckém kraji.

Předání ceny za přínos v ekologické výchově z rukou Jany Vaňhové, náměstkyně hejtmana Ústeckého kraje.
Foto: archiv KÚÚK

Pohled na účastníky Krajské konference EVVO.
Foto: archiv KÚÚK

Ústecký kraj provozoval webové stránky tematicky zaměřené pro rozvoj EVVO za účelem poskytování aktuálních a zajímavých informací. Byly zde zveřejňovány pozvánky na akce, vzdělávací semináře, workshopy a konference EVVO, pořádané místními neziskovými organizacemi, školami a školskými zařízeními, městy či obcemi. Byly tu prezentovány nabídky vyhlášených soutěží, databáze kontaktů na subjekty EVVO na území Ústeckého kraje.

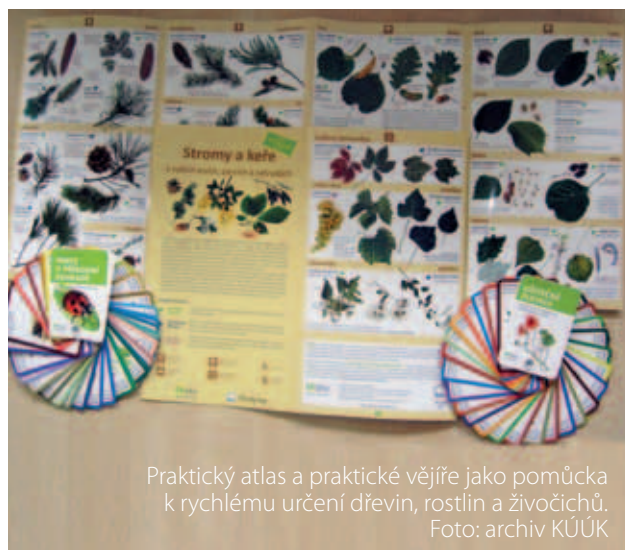

9.1 EKOLOGICKÁ VÝCHOVA, VZDĚLÁVÁNÍ A OSVĚTA

V rámci rozvoje vzdělávání byl zajištěn výukový materiál určený pro školy, školská zařízení a neziskové organizace působící v Ústeckém kraji pro naplňování cílů aktualizované Koncepte environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty v Ústeckém kraji. Bylo připraveno celkem 6 titulů. Pro nejmenší bylo určeno pětivrstvé puzzle znázorňující vývoj živočichů (vývoj vášky, včely a rosničky), pro starší praktické vějíře do kapsy s tématy Hmyz v přírodní zahradě a Užitečné plevele a praktický atlas Stromy a keře v našich lesích, parcích a zahradách.

Pětivrstvé puzzle znázorňující vývoj živočichů.
Foto: archiv KÚÚK

Praktický atlas a praktické vějíře jako pomůcka
k rychlému určení dřevin, rostlin a živočichů.
Foto: archiv KÚÚK

V roce 2014 Ústecký kraj v rámci Programu pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013–2016 podpořil 21 projektů se zaměřením na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu v objemu 1 milion korun. Projekty byly částečně zaměřeny na vzdělávací akce specializované na globální problematiku, multikulturní výchovu, kulturní a přírodní dědictví, lesní a vodní ekosystémy, ochranu životního prostředí, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, nakládání s odpady, problematiku krajiny a její biodiverzity. Dále pak do oblastí mimoškolních aktivit realizovaných středisky ekologické výchovy, neziskovými organizacemi, sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi.

Podpora v lesích Ústeckého kraje

Zastupitelstvo Ústeckého kraje vyčlenilo z rozpočtu kraje pro rok 2014 celkem 7 mil. Kč na Program poskytování příspěvků na hospodaření v lesích Ústeckého kraje na období 2014–2020 (dále jen „Program“). Pro hodnocení žádostí o příspěvky byla přijata kritéria spočívající v realizaci lesnických prací na lesních pozemcích, které jsou v rámci Ústeckého kraje postiženy imisní zátěží, tj. lesní pozemky zařazené do pásem ohrožení C, D stanovených vyhláškou č. 78/1996 Sb., o stanovení pásem ohrožení lesů pod vlivem imisí. Z hlediska naléhavosti lesnických prací byly podpořeny činnosti, které je vlastník lesa povinen zajistit v souladu se zákonem č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), tj. provádět obnovu lesních porostů a jejich následnou výchovu tak, aby se zlepšoval jejich stav, zvyšovala jejich odolnost a následně bylo zajištěno plnění funkcí lesa. Na základě takto stanovených kritérií bylo projednáno celkem 48 žádostí o příspěvek. Následně bylo uzavřeno 46 smluv o poskytnutí příspěvku z Programu. Podíl na poskytnutém objemu finančních prostředků byl následující: 90 % obce a jejich příspěvkové organizace, 5 % právnické osoby, 3 % fyzické osoby nepodnikající a 2 % fyzická osoba podnikající.

Program podpory obnovy krajiny a biodiverzity

V Programu pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016, který zahrnuje též oblast podpory obnovy krajiny a biodiverzity, byla pro tuto oblast podpory v roce 2014 alokována částka 1 mil. Kč. V rámci Programu bylo pro tuto oblast v roce 2014 administrováno celkem 12 žádostí, z toho krajem podpořeno 9 projektů a skutečně na realizaci projektů vyplaceno 999 tis. Kč. Dotaci čerpaly 2 obce, 6 neziskových organizací a 1 právnická osoba podnikající. Obce se zaměřily na revitalizaci doprovodné zeleně, výsadbu větrolamů a ovocných alejí s využitím starých krajových odrůd, neziskové organizace zejména na obnovu lučních a stepních biotopů nebo břehových porostů, ale také na budování tůní pro obojživelníky a právnická osoba na výsadbu větrolamů v zemědělské krajině.

Rozvoj ekologické výchovy, vzdělávání a osvěty (EVVO) na území Ústeckého kraje

V roce 2014 Ústecký kraj v rámci Programu pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013–2016 podpořil 21 projektů se zaměřením na ekologickou výchovu, vzdělávání a osvětu v objemu 1 milion korun. Projekty byly částečně zaměřeny na vzdělávací akce specializované na globální problematiku, multikulturní výchovu, kulturní a přírodní dědictví, lesní a vodní ekosystémy, ochranu životního prostředí, obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje, nakládání s odpady, problematiku krajiny a její biodiverzity. Dále pak do oblasti mimoškolních aktivit realizovaných středisky ekologické výchovy, neziskovými organizacemi, sdruženími, DDM a veřejně prospěšnými organizacemi.

Dotace na podporu činností v oblasti zemědělství poskytnuté Ústeckým krajem v roce 2014

Prostřednictvím „Programu podpory rozvoje zemědělství a venkovských oblastí Ústeckého kraje na období let 2014 až 2020“ bylo v roce 2014 podpořeno 25 projektů v objemu 4.000 000,- Kč. Tradičně byly poskytnuté prostředky vynaloženy na modernizaci zemědělské mechanizace a základní údržbu či úpravu historicky zajímavých a cenných objektů tak, aby stále sloužily zemědělské praxi. Technická neinvestiční podpora v odvětví zemědělství zaměřená zejména na šíření nových poznatků v oboru a zajištění pomoci prvovýrobcům. Dotační titul investiční podpora zpracování a zavádění zemědělských produktů na trh využili celkem 2 žadatelé.

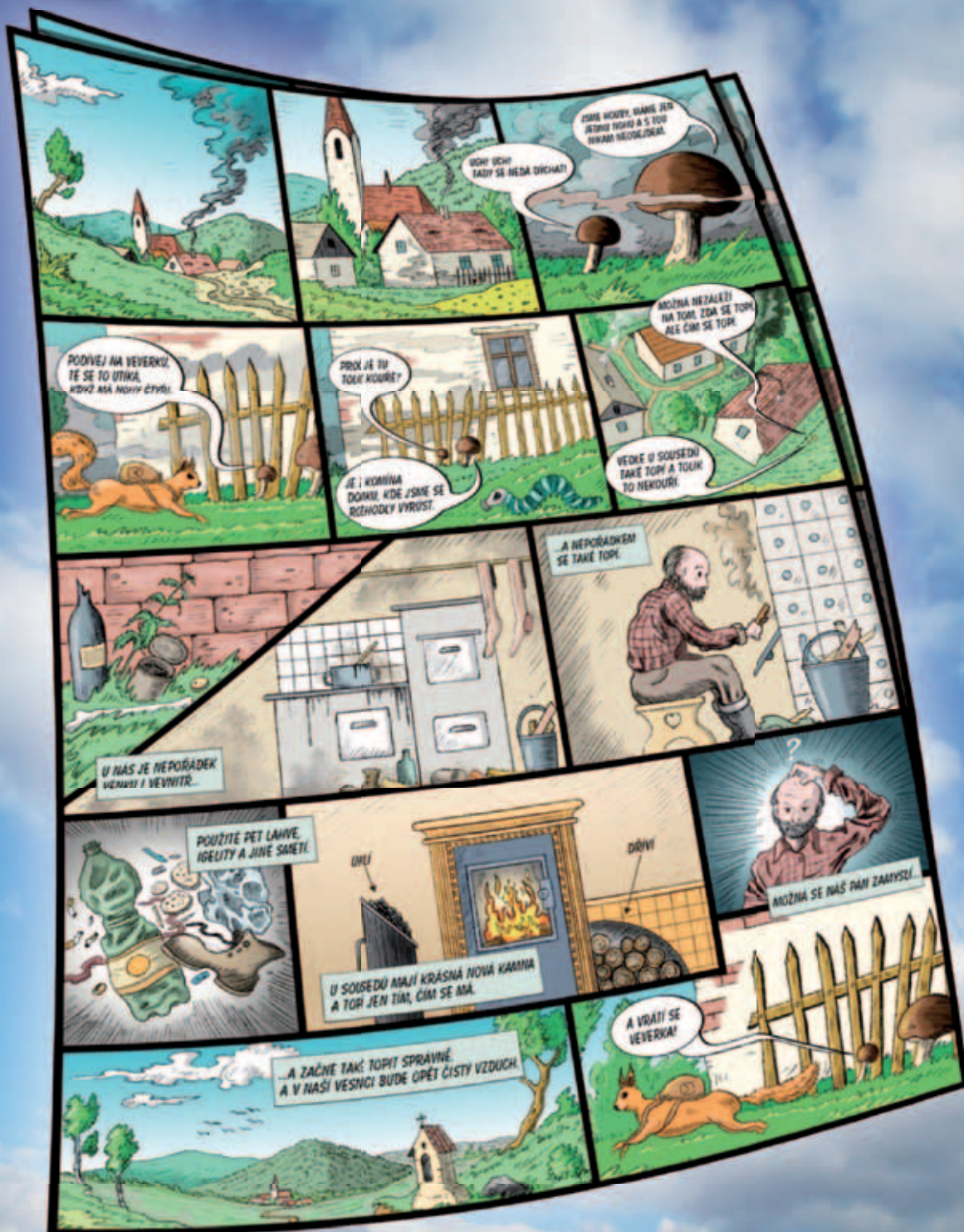
V dotačním Programu pro rozvoj eko-agro oblastí v Ústeckém kraji na období let 2013 až 2016, který zahrnuje též oblast Podpory včelařů na území Ústeckého kraje. Program podporuje nejenom začínající včelaře, ale současně umožňuje rozšíření chovu včel a výměnu starých úlů za moderní s možností monitoringu zdravotního stavu včel. V rámci Programu bylo pro tuto oblast v roce 2014 alokováno 1 mil. Kč. Podpořeno bylo 70 projektů ve výši 999 600,- Kč.

Včelí úly v PR Myslívna.
Foto: archiv KÚÚK

10 PROJEKTY

Projekty Ústeckého kraje realizované odborem životního prostředí

Ochrana přírody

V roce 2014 pokračoval Ústecký kraj jako projektový partner v činnostech na projektu „Revitalizace rašelinišť mezi Horou Sv. Šebestiana a Satzung – realizační fáze“. Projekt je podporován dotačním programem „Cil3/ Ziel3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007 - 2013“. Ústecký kraj v realizační fázi projektu zajišťuje monitoring stavu rašelinných těles a změn po provedení revitalizačních opatření, a to v hydrologických parametrech i v odrazu vlivu na přírodní složky ekosystému. Projekt byl ukončen v prosinci 2014. Více o projektu na <http://moorevital.sachsen.de/>

Rašeliniště Pod Jelení horou.
Foto: archiv KÚÚK

V roce 2014 také pokračovaly práce na projektu záchrany populace kriticky ohroženého endemického brouka válečka českého (*Cylindromorphus bohemicus*). Cílem projektu je stabilizovat popř. zvýšit stavy populací tohoto krascovitého brouka, který se mimo území severozápadních a středních Čech nevyskytuje nikde jinde na světě. Jeho výskyt je ohrožen postupným zánikem a degradací vhodných biotopů spojený s úbytkem jeho živné rostliny (kostřava walliská). Tento brouk se dle nejnovějších poznatků vyskytuje na max. několika desítkách, často drobných lokalit na Žatecku a jediné potvrzené lokalitě u Prahy. Výskyt druhu je soustředěn rovněž do 3 zvláště chráněných území – přírodních památek Žatec, Stroupeč a Staňkovice. Na značné části výše uvedených lokalit, došlo v minulých letech k odstranění náletových dřevin, následovalo kosení travních porostů, aplikace arboricidu na výmladky dřevin a řízená pastva stádem ovcí a koz. Současně je prováděn monitoring druhu ve vztahu k provedeným biotechnickým opatřením. Projekt je financován Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu Životní prostředí 2007 - 2013 a bude ukončen v roce 2015.

Z Operačního programu Životní prostředí 2007 – 2013 je financován i projekt Implementace území Natura 2000 v Ús-

teckém kraji. V roce 2014 pokračovala 2. etapa a zahájena byla další, 3. etapa. Jedná se o dlouhodobý proces, jehož cílem je zajištění územní ochrany tzv. evropsky významných lokalit (EVL). Po ukončení kompletní implementace bude zajištěna ochrana na 53 EVL na území Ústeckého kraje. Obě etapy skončí v roce 2015.

Ovzduší

Ústecký kraj se, stejně jako další kraje v České republice, potýká se zhoršenou kvalitou ovzduší, zejména zvýšenými koncentracemi polévatého prachu v ovzduší.

Z dlouhodobého hlediska dochází na území kraje k překračování denního limitu pro suspendované částice velikostní frakce PM10 stanovené pro ochranu zdraví lidí. Podrobnější analýzou bylo zjištěno, že na zhoršené kvalitě ovzduší se nejvíce podílely nadlimitní koncentrace polévatého prachu PM10 a benzo(a)pyrenu. Nejvýznamnějšími zdroji emisí těchto znečišťujících látek jsou sektory „lokální vytápění domácností“ a „doprava“, přičemž podíl lokálního topení na celkových emisích polévatého prachu PM10 je v Ústeckém kraji ve výši cca 12% a podíl dopravy ve výši cca 52% a u benzo(a)pyrenu je podíl lokálního topení v Ústeckém kraji ve výši cca 63% a podíl dopravy ve výši cca 33%.

V návaznosti na tento stav bylo v oblasti ochrany kvality ovzduší realizováno několik projektů.

V roce 2014 pokračoval projekt kotlíkové dotace 5. výzvou Společného programu na podporu výměny kotlů. Pro tuto výzvu bylo alokováno celkem 30 mil. Kč, a to 15 mil. Kč z rozpočtu Ústeckého kraje, z nichž 10 mil. Kč na základě Smlouvy o poskytnutí nadačního příspěvku poskytne kraji Nadace ČEZ, a 15 mil. Kč ze Státního fondu životního prostředí ČR. Celkový počet Ústeckým krajem registrovaných (akceptovaných) žádostí v rámci 5. výzvy je 309.

V rámci operačního programu Central Europe byl v roce 2014 úspěšně ukončen mezinárodní projekt „Take a Breath!“ „Nadechni se!“. Projektu se zúčastnili kromě Ústeckého kraje partneři z Polska, Maďarska, Slovinska a Itálie.

Cílem projektu bylo zvýšit povědomí o kvalitě ovzduší a vlivu na zdraví obyvatel u vybraných cílových skupin. Výstupem byl adaptační akční plán za každého projektového partnera, jedním z pilotních projektů byla Generální rozptylová studie Ústeckého kraje využitelná i pro potřeby územního plánování. Na závěr projektu zástupci všech projektových partnerů podepsali společnou deklaraci k ochraně ovzduší v rámci Střední Evropy.

Dalším mezinárodním projektem ukončeným také v roce 2014 byl projekt „Ultrajemné částice a zdraví v Erzgebirgskreis a v Ústeckém kraji“. Předmětem přeshraničního projektu bylo umístění nových měřících přístrojů na ultrajemné částice a PM1 a vyhodnocení výsledků měření na zdravotní rizika obyvatel Annaberg –Buchholze a Ústí nad Labem, kde byly měřící přístroje nainstalovány. Projekt byl realizován pomocí programu „Cil3/ Ziel3 na podporu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Svobodným státem Sasko 2007 – 2013“.

Lokalita s výskytem válečka českého – Stroupeč.
Foto: P. Majer

© Vydal Krajský úřad Ústeckého kraje,
odbor životního prostředí a zemědělství
Grafický návrh, DTP a tisk:
© Imagine Media, s.r.o.